

Київський національний торговельно-економічний університет
Кафедра обліку та оподаткування

ВИПУСКНА КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА

на тему:

«ОБЛІК ТА ОПОДАТКУВАННЯ ОПЕРАЦІЙ З ВИРОБНИЧИМИ ЗАПАСАМИ ПІДПРИЄМСТВА»

Студентки 2 курсу, 2м групи,
спеціальності
071 «Облік і оподаткування»
спеціалізації
«Облік та податковий
консалтинг»

Дроги Олени Сергіївни

Науковий керівник
доктор економічних наук,
професор

Бенько Микола
Миколайович

Гарант освітньої програми
кандидат економічних наук,
доцент

Августова Олена
Олександрівна

Київ 2021

Київський національний торговельно-економічний університет

Факультет фінансів та обліку
Кафедра обліку та оподаткування
Ступінь вищої освіти «магістр»
Спеціальність «Облік і оподаткування»
Спеціалізація «Облік та податковий консалтинг»

Затверджую

Зав. кафедри _____ О.В.Фоміна
« ____ » _____ 20__ р.

**Завдання
на випускню кваліфікаційну роботу студентів**

Дрогі Олені Сергіївні

(прізвище, ім'я, по батькові)

1. Тема випускної кваліфікаційної роботи «Облік та оподаткування операцій з виробничими запасами підприємства»

Затверджена наказом ректора від «05» листопада. 2020 р. № 3305

2. Строк здачі студентом закінченого роботи «16» листопада 2021 р.

3. Цільова установка та вихідні дані до роботи

Метою роботи є обґрунтування теоретичних і методичних положень та розробка практичних рекомендацій з удосконалення обліку виробничих запасів.

Об'єктом дослідження є процес обліку та оподаткування операцій з виробничими запасами на підприємстві.

Предметом дослідження є теоретичні та практичні аспекти організації та методики бухгалтерського обліку виробничих запасів.

4. Консультанти по роботі (проекту) із зазначенням розділів, за якими здійснюється консультування:

Розділ	Консультант (прізвище, ініціали)	Підпис, дата	
		Завдання видано	Завдання виконано

5. Зміст випускної кваліфікаційної роботи

ВСТУП

РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ОБЛІКУ ТА ОПОДАТКУВАННЯ ОПЕРАЦІЙ З ВИРОБНИЧИМИ ЗАПАСАМИ

- 1.1. Економічна сутність та роль виробничих запасів в діяльності підприємства
- 1.2. Концептуальні засади обліку та оподаткування виробничих запасів підприємства

Висновки за розділом 1

РОЗДІЛ 2. СУЧАСНИЙ СТАН ОБЛІКУ ТА ОПОДАТКУВАННЯ ВИРОБНИЧИХ ЗАПАСІВ НА ПІДПРИЄМСТВІ ТДВ «ЯГОТИНСЬКИЙ МАСЛОЗАВОД»

- 2.1. Фінансовий облік надходження та вибуття виробничих запасів на підприємстві
- 2.2. Управлінський облік виробничих запасів на підприємстві
- 2.3. Інвентаризація виробничих запасів і відображення її результатів в обліку

Висновки за розділом 2

РОЗДІЛ 3. УДОСКОНАЛЕННЯ ОБЛІКУ ВИРОБНИЧИХ ЗАПАСІВ НА ПІДПРИЄМСТВІ ТДВ «ЯГОТИНСЬКИЙ МАСЛОЗАВОД»

- 3.1. Напрями удосконалення фінансового обліку виробничих запасів
- 3.2. Удосконалення управлінського обліку виробничих запасів

Висновки за розділом 3

ВИСНОВКИ

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

ДОДАТКИ

6. Календарний план виконання роботи

№ пор.	Назва етапів випускної кваліфікаційної роботи	Строк виконання етапів роботи	
		за планом	фактично
1.	Вибір теми ВКР	29.09.2020	29.09.2020
2.	Узгодження плану та оформлення завдання	31.12.2020	31.12.2020
3.	Подання статті на кафедру	02.06.2021	02.06.2021
4.	Вступ. Розділ 1	23.04.2021	23.04.2021
5.	Розділ 2	25.06.2021	25.06.2021
6.	Розділ 3. Висновки	08.10.2021	08.10.2021
7.	Подання роботи на кафедру	25.10.2021	25.10.2021
8.	Попередній захист	10.11.2021	10.11.2021
9.	Подання завершеної (переплетеної) роботи	16.11.2021	16.11.2021

7. Дата видачі завдання « _____ » _____ 20__ р.

8. Науковий керівник випускної кваліфікаційної роботи _____ М.М. Бенько

9. Гарант освітньої програми _____ О.О. Августова

10. Завдання прийняв до виконання студент _____ О.С. Дрога

11. Відгук наукового керівника випускної кваліфікаційної роботи

Науковий керівник випускної кваліфікаційної роботи _____ М.М. Бенько

12. Висновок про випускну кваліфікаційну роботу

Випускна кваліфікаційна робота студентки Дроги О.С. може бути допущена до захисту екзаменаційній комісії.

Гарант освітньої програми _____ О.О. Августова

Завідувач кафедри
обліку та оподаткування _____

О.В. Фоміна

« _____ » _____ 20__ р.

ЗМІСТ

ВСТУП.....	3
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ОБЛІКУ ТА ОПОДАТКУВАННЯ ОПЕРАЦІЙ З ВИРОБНИЧИМИ ЗАПАСАМИ	
1.1. Економічна сутність та роль виробничих запасів в діяльності підприємства.....	6
1.2. Концептуальні засади обліку та оподаткування виробничих запасів підприємства.....	11
Висновки за розділом 1.....	16
РОЗДІЛ 2. СУЧАСНИЙ СТАН ОБЛІКУ ТА ОПОДАТКУВАННЯ ВИРОБНИЧИХ ЗАПАСІВ НА ПІДПРИЄМСТВІ ТДВ «ЯГОТИНСЬКИЙ МАСЛОЗАВОД»	
2.1. Фінансовий облік надходження та вибуття виробничих запасів на підприємстві.....	18
2.2. Управлінський облік виробничих запасів на підприємстві.....	23
2.3. Інвентаризація виробничих запасів і відображення її результатів в обліку.....	28
Висновки за розділом 2.....	32
РОЗДІЛ 3. УДОСКОНАЛЕННЯ ОБЛІКУ ВИРОБНИЧИХ ЗАПАСІВ НА ПІДПРИЄМСТВІ ТДВ «ЯГОТИНСЬКИЙ МАСЛОЗАВОД»	
3.1. Напрями удосконалення фінансового обліку виробничих запасів.....	34
3.2. Удосконалення управлінського обліку виробничих запасів.....	38
Висновки за розділом 3.....	45
ВИСНОВКИ.....	48
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	50
ДОДАТКИ.....	56

ВСТУП

Актуальність теми. Формування та розвиток ринкової економіки України невіддільно пов'язаний з пошуком нових методів організації та управління виробництвом для підвищення ефективності господарської діяльності підприємства.

Виробництво молочної продукції характеризується складним, безперервним процесом технологічної переробки молока за умови суворого дотримання технологічних процедур, що вимагає особливого підходу до обліку витрат. Значні позиції в структурі витрат підприємства, а саме в собівартості готової продукції займають виробничі запаси, які є одним з найважливіших об'єктів обліку і контролю на молокопереробних підприємствах. Саме від ретельного дослідження обліку виробничих запасів буде залежати рентабельність виробництва і окремих видів продукції, виявлення резервів зниження собівартості продукції, а також обґрунтування рішень стосовно виробництва чи впровадження нових видів продукції.

В дослідженнях обліку виробничих запасів не існує загального алгоритму вибору методу обліку виробничих запасів за умов складного виробничого процесу. В зв'язку з цим, проблема організації вискоєфективної системи обліку та аналізу виробничих запасів, постає дуже гостро.

Проблеми обліку, оцінки і аналізу використання виробничих запасів розглядалися у працях відомих вітчизняних вчених-економістів: Бородкіна О.С., Бутинця Ф.Ф., Голова С.Ф., О.О. Андросенко., Сопко В.В., Фоміної О.В., Мошковської О.А., Бенька М.М., Гончаренка О. М., Муравського В.В., Чижевської Л.В. та інших. Вагомий внесок у розвиток методології питань обліку і аналізу використання виробничих запасів зробили зарубіжні вчені: Метьюс М., Нідлз Б., Ноубс К., Хендриксен Е.С., Соколов Я.В., Ковальов В.В., Новодворський В.Д., Петрова В.І., Покараєв Г.М., Розенберг Н.Я., та ін.

Мета даної роботи полягає в обґрунтуванні теоретичних засад організації обліку виробничих запасів та удосконаленні методики та організації

бухгалтерського обліку і контролю виробничих запасів молокопереробних підприємств.

Мета роботи досягається шляхом виконання таких **завдань**:

- дослідити економічну сутність та роль виробничих запасів в діяльності підприємства;
- вивчити теоретичні основи організації та методики обліку виробничих запасів на підприємстві;
- дослідити сучасний стан фінансового та управлінського обліку вибуття і надходження виробничих запасів на ТДВ «Яготинський маслозавод»;
- дослідити процес інвентаризації виробничих запасів та відображення її в обліку;
- надання пропозицій щодо удосконалення фінансового та управлінського обліку виробничих запасів на базі підприємства ТДВ «Яготинський маслозавод».

Об'єктом дослідження є процес обліку виробничих запасів на підприємстві ТДВ «Яготинський маслозавод».

Предметом дослідження є теоретичні та практичні аспекти організації та методики бухгалтерського обліку виробничих запасів.

Гіпотеза дослідження. Раціональне використання виробничих запасів може призвести до зниження собівартості виготовленої продукції, а отже і ціни, що збільшить прибуток, рентабельність та конкурентоспроможність підприємства.

Методи дослідження. Дослідження проводилося з використанням загальнонаукових методів дослідження, таких як аналіз, синтез, індукція, дедукція – при вивченні економічної характеристики інформаційного забезпечення обліку виробничих запасів; та спеціальних: порівняння, групування, структурно-динамічний аналіз, а також статистико-економічні та вибірковий методи.

Інформаційною базою дослідження є законодавчі і нормативні акти, що регламентують бухгалтерський облік та методичний матеріал з формування і аналізу інформаційних джерел про первинну документацію та облікові реєстри

виробничих запасів, праці вітчизняних і зарубіжних вчених-економістів з теорії і практики бухгалтерського обліку, Інтернет-ресурси, а також практичні дані та звітність за результатами виробничо-фінансової діяльності ТДВ «Яготинський маслозавод».

Практична значущість роботи полягає у тому, що дослідження обліку та оподаткування виробничих запасів, а також запропоновані рекомендації та удосконалення дадуть змогу налагодити більш ефективний та менш трудомісткий облік виробничих запасів, що в свою чергу вплине на результативність фінансово-економічної діяльності ТДВ «Яготинський маслозавод» та всіх виробничих підприємств.

Апробація результатів дослідження. Основні наукові положення і практичні результати дослідження опубліковано у збірнику наукових статей студентів КНТЕУ-2021 «Вісник КНТЕУ» у статті «Актуальні питання обліку виробничих запасів Молокопереробних підприємств».

РОЗДІЛ 1

ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ОБЛІКУ ТА ОПОДАТКУВАННЯ

ОПЕРАЦІЙ З ВИРОБНИЧИМИ ЗАПАСАМИ

1.1 Економічна сутність та роль виробничих запасів в діяльності підприємства

В умовах стрімкого розвитку ринкових відносин в Україні, підвищення підприємницької активності, конкурентоспроможності виробництва і зростання ефективності виробничої діяльності підприємств різних форм власності, посилюється необхідність у раціональному використанні наявних ресурсів: матеріальних та трудових. Вони займають домінуюче місце у корпоративній власності та у структурі витрат у різних сферах економічної діяльності.

Запаси матеріальних ресурсів є складовою частиною активів підприємства. Вони суттєво впливають на фінансовий результат господарської діяльності, оскільки займають найбільш питому вагу у собівартості витрат підприємства більшості галузей виробництва та різних сфер діяльності. Тому від раціональної організації ведення обліку виробничих запасів залежить точність визначення прибутку, ефективність роботи підприємства та конкурентоспроможність на ринку [18, с. 93]. Наявна база виробничих запасів забезпечує постійність, безперервність та ритмічність діяльності підприємства, гарантує його економічну безпеку.

В результаті дослідження обліково-економічної літератури було виявлено, що термін «запаси» є досить дискусійним і викликає певні протиріччя, що зумовлює необхідність розглянути сучасні економічні підходи до вивчення сутності категорій «запаси» та «виробничі запаси», використовуючи різні інформаційні джерела.

Методичні аспекти щодо формування інформації про запаси та її розкриття регламентуються Національними положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку 9 «Запаси», Міжнародними стандартами бухгалтерського обліку 2 «Запаси», Планом рахунків бухгалтерського обліку, капіталу, зобов'язань і

господарських операцій підприємств і організацій №291, Методичними рекомендаціями про застосування реєстрів бухгалтерського обліку та ін. Огляд чинної нормативної літератури наведений в «дод. А».

Визначення наведене у НП(С)БО 9 «Запаси» фактично є ідентичним визначенню у МСБО 2 «Запаси», адже національні положення ґрунтуються на міжнародних. Відповідно до нормативних документів запаси – це активи, що утримуються для продажу або перебувають в процесі виробництва з метою подальшого продажу продукту виробництва [31]. Але у НП(С)БО 9 додатково зазначено, що до запасів відносяться активи, які утримуються для споживання під час управління підприємством [36]. Таке доповнення є досить доречним, оскільки запаси використовуються для таких управлінських потреб, як заготівля, збереження та збут. Також НП(С)БО 9 «Запаси» зазначає, що запаси визнаються активами тільки в тому випадку, якщо є ймовірність того, що підприємство у майбутньому отримає економічні вигоди, пов'язані з їх використанням та їх вартість може бути достовірно визначена [36].

У науковій літературі існує велика кількість трактувань сутності поняття «запаси», яке є досить неоднозначним та носить суб'єктивний характер. Адже часто поняття запасів ототожнюють із такими поняттями, як «матеріали», «виробничі запаси», «ресурси», «предмети праці», «матеріальні цінності» і таке інше. Це зумовлює необхідність ґрунтовного дослідження поняття запасів у працях науковців.

Так Бутинець Ф.Ф. під поняттям «запаси» розуміє всі товарно-матеріальні цінності, якими підприємство володіє на певну дату, незалежно від місця їх знаходження [6, с. 125].

Савкович В.А вважає, що запаси – це засоби виробництва, які знаходяться на складах підприємства і ще не задіяні у процесі виробництва [55, с. 74].

Ж. Перар притримується формулювання, що запаси є матеріальними цінностями, які підприємство утримує для подальшого продажу. Прихильники цієї позиції головним критерієм визнання запасів визначають їх подальше використання – продаж [40, с. 117].

На думку Сопко В.В. до запасів, що використовуються у комерційній діяльності, відносить готову продукція виробничої сфери (сільськогосподарської, промислової, будівельної), яка купується комерційними підприємствами з метою продажу [56, с.227].

Не можна не погодитись із твердженням Живко З. Б. Живко М.О. Живко І. Ю, які зазначають, що запаси – це ресурси (активи) підприємства, які зберігаються для продажу за умов звичайної господарської діяльності або перебувають у процесі виробництва для такого продажу, або утримуються для споживання у виробничому процесі чи при наданні послуг, а також для управління підприємством [12, с. 121].

З точки зору логістичного підходу Посилкіна О.В., Сагайдак-Нікітюк Р.В., Доровський О.В., Кубасова Г.В розглядають запаси як матеріальні ресурси, які знаходяться на різних стадіях виробництва і збуту, тобто це сукупність сировини, основних і допоміжних матеріалів та інших товарів, які очікують входження у процес виробничого споживання, або готової продукції, яка очікує відвантаження споживачу [50, с. 254].

Василенко В.О. та Ткаченко Т.І. трактують запаси як резерви матеріальних ресурсів підприємства [8, с.47].

Проведений аналіз поглядів різних авторів на трактування поняття «запаси» ми об'єднали за групами та навели в «дод. Б».

Отже можна дати узагальнене визначення поняття «запаси» підприємства – це оборотні активи, які є власністю підприємства та утримуються для забезпечення процесу виробництва, для подальшого перепродажу або використовуються для управління підприємством, а також можуть перетворитися у грошові кошти протягом одного виробничого циклу. До складу запасів підприємства відносяться виробничі запаси, незавершене виробництво, готову продукцію та товари.

Варто зауважити що в загальному переліку запасів у НП(С)БО 9 «Запаси» таке поняття, як «виробничі запаси», не виокремлюється. НП(С)БО 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності» – передбачає таку додаткову статтю фінансової

звітності, як «Виробничі запаси», де відображається вартість малоцінних та швидкозношуваних предметів, сировини, основних і допоміжних матеріалів, палива, покупних напівфабрикатів і комплектуючих виробів, запасних частин, тари, будівельних матеріалів та інших матеріалів [35]. Такі ж види запасів наведені у вищезгаданому НП(С)БО 9 «Запаси» в пункті 6, хоч там і не зазначається, що вони є виробничими. В той час Планом рахунків бухгалтерського обліку передбачено рахунок 20 «Виробничі запаси», який визначає склад та перелік груп матеріальних цінностей, що мають обліковуватися як виробничі запаси підприємства [42]. Такі рахунки як 22 «Малоцінні та швидкозношувані предмети» та 25 «Напівфабрикати» відповідно до Плану рахунків не включаються до складу виробничих запасів, а обліковуються окремо [17].

Таким чином, існує певна невизначеність поряд з поняттями «запаси» і «виробничі запаси» у НП(с)БО та Плані рахунків. Тому пропонуємо розглянути сутність поняття «виробничі запаси» більш детально у науковому просторі (Додаток В).

На думку І.А. Бержаніра виробничі запаси є частиною матеріальних ресурсів підприємства й перебувають на підприємстві у вигляді сировини, матеріалів, купівельних напівфабрикатів та комплектуючих деталей, палива, тари й тарних матеріалів, будівельних матеріалів, запасних частин та інших матеріалів, що становлять матеріальну основу продукції підприємства, надають їй якісних властивостей, беруть участь у виробництві протягом одного виробничого циклу й повністю переносять свою вартість на вартість готової продукції [3, с. 163].

Коваль Н.І. трактує виробничі запаси, як придбані або самостійно виготовлені запаси, що підлягають подальшій переробці на підприємстві або утримуються для іншого споживання у ході нормального операційного циклу і характеризуються речовою формою, макроекономічним змістом, мікроекономічним призначенням та наявністю облікової складової [18, с.96].

На думку Н.М. Гудзенко, Ю.В. Гибало запаси є складовою частиною групи матеріальних ресурсів, які формують економічні (виробничі) ресурси підприємства, становлять основу продукції, що виготовляється, та сприяють процесу її виготовлення або поліпшують властивості готової продукції [11, с.28].

А.В. Дмитренко та І.В. Балабась зазначають, що запаси – це сукупність предметів праці, які знаходяться на підприємстві у вигляді складських запасів основних та допоміжних матеріалів, а також палива, запасних частин, зворотних відходів, тари та інших матеріалів, які призначені для використання як у виробничому процесі, так і для будь-яких інших потреб підприємства за умови їх повного споживання в одному операційному циклі [13, с. 151].

Л.О. Рубан, Т.І. Яковенко трактують поняття «виробничі запаси», як предмети праці, які одноразово використовуються у виробничому процесі, а свою вартість повністю переносять на готову продукцію. Також автори зазначають, що ототожнювати поняття «матеріальні ресурси» із запасами не можна, оскільки останні включають лише предмети праці. Поняття «матеріальні ресурси» є більш широким, а терміни «запаси», «предмети праці» є лише їх частиною [54, с. 322].

Проаналізувавши літературні джерела, можемо сказати. Що відмінності у трактуванні поняття «виробничі запаси» свідчать про те, що розкриття суті даної категорії залежить від вибраного підходу його визначення. Джерелами появи виробничих запасів, як зазначають науковці, є придбання або самостійне виготовлення, а основне їх призначення – використання під час виробництва [18, с. 95].

Отже, було з'ясовано, що виробничі запаси – це сукупність предметів праці, які призначені для використання безпосередньо у виробничому процесі, для обслуговування виробництва та для адміністративних потреб, за умови їх повного споживання у одному операційному циклі.

Для того аби краще зрозуміти місце запасів та виробничих запасів в ієрархії ресурсів підприємства пропонуємо розглянути рисунок 1.1:

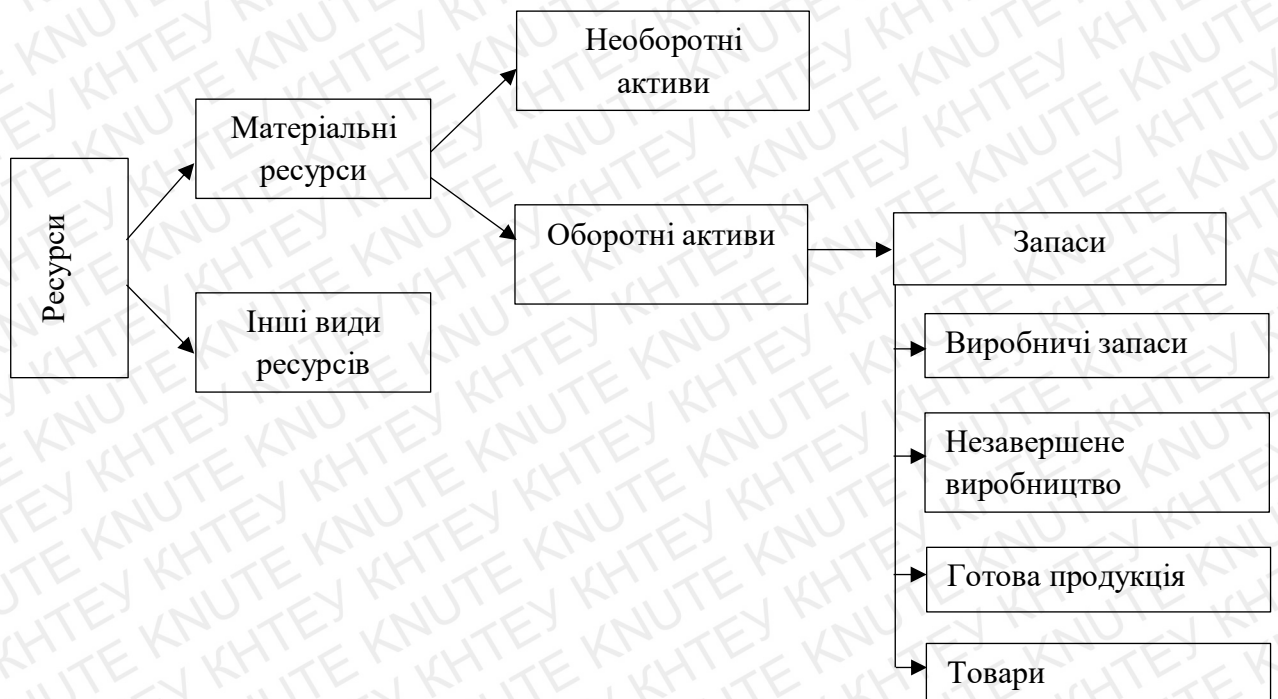

Рис. 1.1. Місце виробничих запасів у складі ресурсів підприємства.

Джерело: систематизовано автором на основі [18]

На рисунку 1.1 добре видно, що до оборотних активів підприємства входять запаси, які утримуються для забезпечення процесу виробництва, для подальшого перепродажу або для використання в управлінських цілях та, які включають в себе виробничі запаси, які є сукупністю предметів праці, призначених для використання безпосередньо у виробничому процесі.

Отже, виробничі запаси є одним з найважливіших об'єктів обліку і контролю на виробничих підприємствах, тому що вони прямо відносяться до собівартості готової продукції, яка прямо впливає на прибуток підприємства та його рентабельність.

1.2 Концептуальні засади обліку та оподаткування виробничих запасів підприємства

Інтеграція вітчизняної економіки у світове співтовариство визначає принципово нові завдання щодо підвищення рівня управління суб'єктами

підприємницької діяльності, реалізація яких можлива лише на підґрунті створення ефективної системи обліку.

Поняття «концептуальні основи обліку» було введено у вітчизняний обліковий термінологічний обіг із прийняттям Міжнародних стандартів фінансової звітності.

Концепція трактується як система поглядів на певне явище, спосіб розуміння, тлумачення якихось явищ і процесів, визначальний задум [60, с.7].

Концепція містить у собі:

- методологію дослідження, тобто систему принципів дослідження;
- набір методів проведення досліджень, а саме способи збору, обробки та аналізу інформації;
- принципи організації процесу дослідження.

Розглядаючи поняття концепції у сфері бухгалтерського обліку А.М. Петрук зазначає, що концепція – це основні теоретичні принципи ведення обліку і складання звітності, що поділяється на припущення і вимоги [41, с.52].

А от Ф.Ф. Бутинець визначає концептуальну основу як узгоджену систему взаємопов'язаних принципів і цілей, на основі якої можлива розробка неспростованих стандартів і яка визначає сутність, функції та межі бухгалтерського обліку та фінансової звітності [7, с.130].

Ми притримуємось думки Л. І. Хоружій, яка розглядає концептуальні засади як об'єднання системи поглядів на основні теоретичні принципи ведення обліку, тобто його головні функції, шляхи їх реалізації, спрямованість і цілі функціонування системи, її структурну побудову [60, с.18].

Для того аби система бухгалтерського обліку функціонувала ефективно, необхідно щоб кожна її ділянка функціонувала ґрунтуючись на певних принципах, методах, способах ведення обліку маючи свою концептуальну основу.

На сьогодні концептуальні засади обліку та оподаткування запасів на підприємстві зафіксовані в чинній нормативно-правовій базі України, Міжнародних стандартах бухгалтерського обліку та в положенні про облікову

політику на підприємстві. Тобто доцільно буде виділити три рівні регулювання бухгалтерського обліку виробничих запасів (рис.1.2).

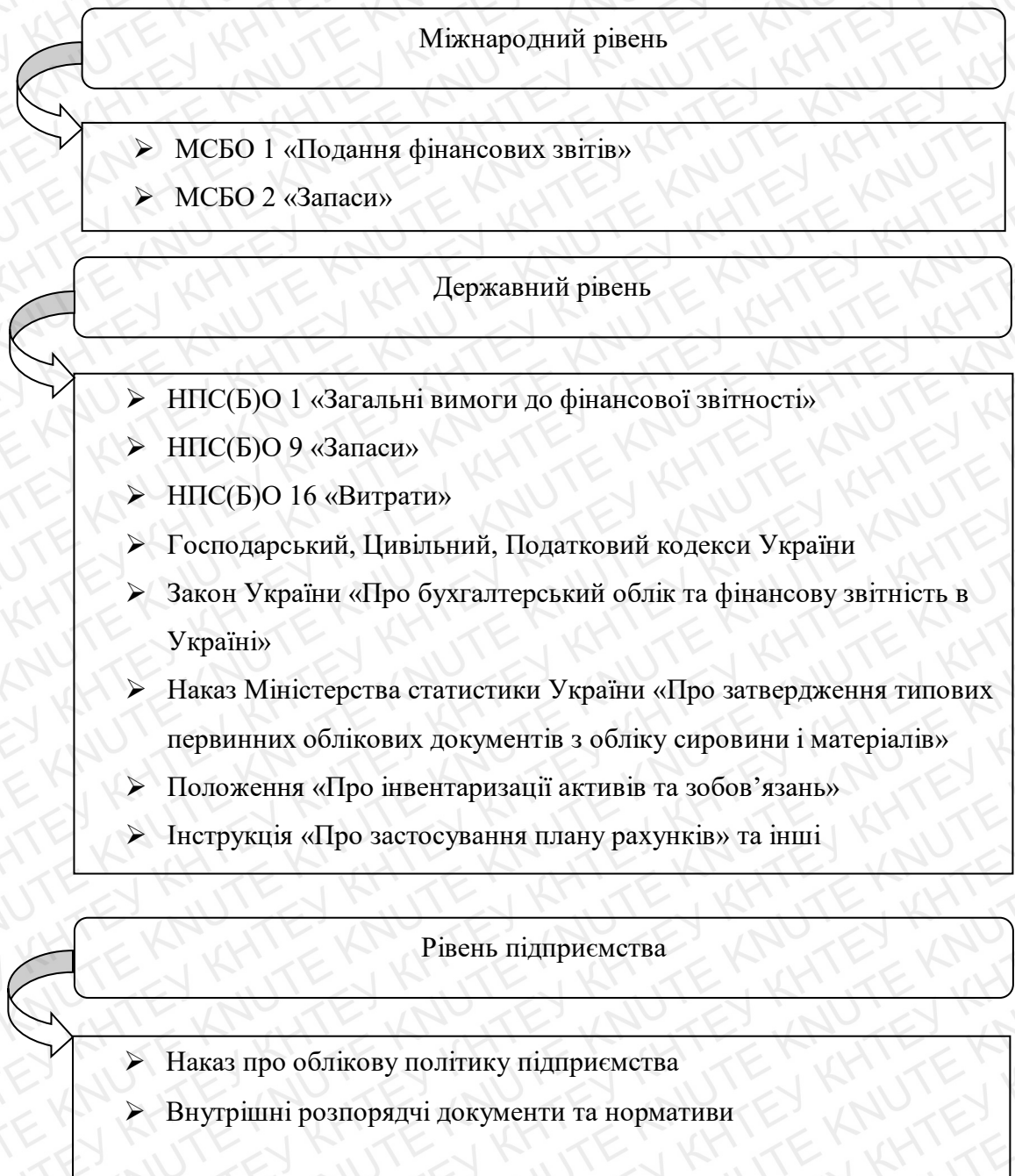

Рис. 1.2 Рівні регулювання бухгалтерського обліку виробничих запасів

Джерело: систематизовано автором на основі [10, 16, 30, 31, 35, 36, 42, 44, 47, 57, 61]

На першому рівні регулювання виділяємо саме міжнародний рівень, так як в умовах економічної інтеграції він є дуже важливим задля формування єдиної системи високоякісних, зрозумілих, глобальних бухгалтерських стандартів.

Міжнародний стандарт бухгалтерського обліку (МСФЗ) 2 «Запаси» визначає основні підходи до обліку запасів. А саме, в МСФЗ 2 зазначено склад активів, які визнаються як запаси, визначені методи оцінки запасів при надходження, при вибутті та на дату балансу, методи визначення собівартості та правильність розкриття інформації про запаси в примітках до фінансової звітності [31]. МСБО 1 «Подання фінансових звітів» визначає основи подання фінансової звітності та розкриття в ній інформації про виробничі запаси.

На державному рівні регулювання основним документом який визначає правові засади регулювання, організації і ведення бухгалтерського обліку виробничих запасів є Закон України «Про бухгалтерський облік і фінансову звітність в Україні». А концептуальні засади формування у бухгалтерському обліку інформації про виробничі запаси підприємства і розкриття її у фінансовій звітності визначені в НП(с)БО 9 «Запаси», яке ґрунтується на Міжнародному стандарті бухгалтерського обліку 2 «Запаси». Не дивлячись на це між ними існують певні відмінності наведені в порівняльній характеристиці в «дод. Г».

Варто зауважити, що міжнародні стандарти на відміну від національних стандартів засновані на принципах, а не на правилах. Стандартизація МСБО не ставить на меті деталізувати всі процедури та механізми фінансового обліку, а надає перевагу довірі до професійної самостійності професійних бухгалтерів, які при вирішенні багатьох питань повинні покладатися на власне професійне судження.

НП(с)БО 9 надає чіткий перелік фактичних витрат, які відносяться до вартості придбаних та вироблених запасів, це:

- суми сплачені постачальнику відповідно до договору;
- суми сплачені за посередницькі та інші послуги пов'язані з пошуком та придбанням запасів;
- суми ввізного мита;
- суми непрямих податків, які не відшкодовуються підприємству;
- витрати на транспортування, вантажно-розвантажувальні роботи, витрати зі страхування;

- інші витрати пов'язані із придбанням запасів та доведенням їх до стану придатного до використання .

В МСБО 2 зазначено, що собівартість запасів формується з усіх витрат понесених на придбання, витрат на переробку та інших витрат понесених під час доставки запасів до їх теперішнього місцезнаходження та приведення їх у придатний для використання стан [31].

НП(с)БО 9 окремо виділяє, що для запасів, які виготовлені власними силами їх первісно вартістю визнається собівартість виготовлення. Запаси, отримані як внесок до статутного капіталу, оцінюються за погодженою засновниками справедливою собівартістю. Безоплатно отримані запаси оцінюються за справедливою вартістю. Запаси, що надійшли в обмін на подібні запаси оцінюються за балансовою вартістю переданих, якщо балансова вартість перевищує справедливою, то первинною вартістю запасів буде їх справедлива вартість. Запаси придбані в обмін на неподібні, оцінюються за справедливою вартістю переданих запасів (збільшених на суму, що була передана в процесі обміну) [36].

При перебуванні запасів на балансі та відображенні у звітності використовують найменшу з двох оцінок : первісну вартість або чисту реалізаційну вартість[36]. Запаси оцінюються за чистою вартістю реалізації, якщо на дату балансу їхня ціна знизилась, або вони зіпсовані, застарілі чи іншим чином втратили первісно очікувану економічну вигоду.

При відпуску запасів у виробництво, продажі чи при іншому вибутті за НП(С)БО 9 їх оцінка може здійснюватися за такими методами: ідентифікованої собівартості, середньозваженої собівартості, собівартість перших за часом надходження запасів (ФІФО) , нормативних затрат, ціни продажу [36].

За МСБО 2 «Запаси» використовуються лише три з цих методів вибуття: ідентифікованої собівартості, середньозваженої собівартості, ФІФО (дод. Е).

Вибір методу вибуття запасів та використання інших методичних прийомів для ведення поточного обліку визначається підприємством самостійно.

На державному рівні Податковим кодексом України визначається порядок оподаткування податком на додану вартість виробничих запасів при їх придбанні та реалізації, порядок оцінки виробничих запасів при вибутті та встановлює обмеження щодо включення вартості виробничих запасів до витрат при розрахунку бази оподаткування податком на прибуток.

Складність проектування загального процесу бухгалтерського обліку для всіх підприємств пов'язана з особливостями організаційно-правової структури, галузевої належності, масштабу господарської діяльності, професійних можливостей працівників, технічних чи природних умов. Важливими чинниками також є зростання масштабу виробництва, ускладнення економічних відносин, зростання обсягу облікової інформації, динамічність процесів в економіці, що зумовлює появу багатьох зовнішніх і внутрішніх зав'язків. Тому нормативне регулювання надає підприємству певні межі, яких необхідно дотримуватися та право вибору методів ведення обліку. А підприємство вже самостійно формує власну методологію обліку з урахуванням власних тактичних і стратегічних задач, що не суперечать концептуальним основам обліку.

На рівні підприємства головним документом, який містить комплекс методичних прийомів та процедур організації обліку та складання фінансової звітності є облікова політика підприємства. А також індивідуально розробляють посадові інструкції, накази, внутрішньо-розпорядчі документи та нормативи.

Отже, загальні концепції ведення обліку виробничих запасів визначені в Міжнародних та Національних стандартах бухгалтерського обліку на основі яких підприємство розробляє власну облікову політику, яка регламентує основні правила та підходи, які підприємство обирає з урахуванням специфіки своєї діяльності.

Висновки за розділом 1

В ході дослідження наукових праць присвячених обліку виробничих запасів було виявлено, що достатньо уваги було приділено висвітленню даного поняття, що свідчить про високу зацікавленість авторів до даної ділянки обліку

та актуальність даної теми в сьогоднішній день. Проте серед науковців не існує єдиного твердження терміну «виробничі запаси». Багато авторів ототожнюють поняття «виробничі запаси» з поняттями «запаси», «матеріали», «виробничі запаси», «ресурси», «предмети праці», «матеріальні цінності». Ми ж пропонуємо чітко розмежовувати такі поняття як «запаси» та «виробничі запаси».

Ми притримуємось визначення наведеного в П(С)БО 9 «Запаси», де визначено, що запаси – це активи, що утримуються для продажу або перебувають в процесі виробництва з метою подальшого продажу продукту виробництва та утримуються для споживання під час управління підприємством.

Було виявлено, що таке поняття, як «виробничі запаси», окремо не виділяється в П(С)БО 9, проте, зустрічається в Плані рахунків бухгалтерського обліку та у фінансовій звітності. Серед науковців також немає єдиної думки у визначенні поняття «виробничі» запаси. Тому пропонуємо наступне трактування: виробничі запаси – це сукупність предметів праці, які призначені для використання безпосередньо у виробничому процесі, для обслуговування виробництва та для адміністративних потреб, за умови їх повного споживання у одному операційному циклі.

Запаси входять до складу оборотних активів підприємства і включають в себе виробничі запаси, незавершене виробництво, готову продукцію та товари.

В ході вивчення концептуальних засад обліку та оподаткування виробничих запасів було досліджено, що існують три рівні регулювання обліку.

На сьогодні основна концепція зафіксована в чинній нормативно-правовій базі України та Міжнародних стандартах бухгалтерського обліку, які надають загальні принципи і правила ведення обліку на підприємствах. Були виявлені та проаналізовані певні відмінності між національними та міжнародними стандартами обліку виробничих запасів.

А підприємство дотримуючись цих концептуальних основ формує власну методологію обліку з урахуванням специфіки своєї діяльності, можливостей та власних стратегічних цілей.

РОЗДІЛ 2

СУЧАСНИЙ СТАН ОБЛІКУ ТА ОПОДАТКУВАННЯ ВИРОБНИЧИХ ЗАПАСІВ НА ПІДПРИЄМСТВІ ТДВ «ЯГОТИНСЬКИЙ МАСЛОЗАВОД»

2.1 Фінансовий облік надходження та вибуття виробничих запасів на підприємстві

Дослідження сучасного стану обліку та оподаткування виробничих запасів було здійснено на базі одного з найбільших національних виробників молочної продукції - Товариства з додатковою відповідальністю «Яготинський маслозавод».

ТДВ «Яготинський маслозавод» було створено в 1956 році як підприємство з переробки молока та вершків. Після приєднання до групи компаній «Молочний Альянс» у 2006 році на маслозаводі відбулася суттєва реконструкція і технічне переоснащення.

Основним предметом діяльності Товариства є:

- перероблення молока, виробництво масла та сиру (код КВЕД 10.51);
- неспеціалізована оптова торгівля продуктами харчування(код КВЕД 46.33);
- роздрібна торгівля в неспеціалізованих магазинах (код КВЕД 47.11).

Відповідно до статуту підприємства структура управління підприємством складається із загальних зборів учасників, наглядової ради та дирекції товариства (Рис.2.1.).

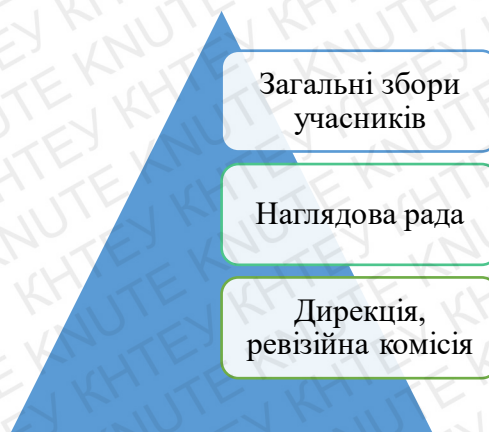

Рис. 2.1 Ієрархія структури управління ТДВ «Яготинський маслозавод»

Джерело: систематизовано автором на основі [57]

Повна організаційна структура підприємства наведена в «дод. Е».

Для того аби більш детально ознайомитися з діяльністю ТДВ «Яготинський маслозавод» пропонуємо розглянути основні показники фінансового стану підприємства (дод. З) за останні 5 років розраховані на основі Балансу та Звіту про фінансові результати підприємства, які наведені в «дод. Ж».

Для підприємств молочної промисловості важливим є тісний взаємозв'язок між процесами: постачання, виробництва і реалізації продукції [34, с.356]. Саме тому ключове місце в роботі Яготинського маслозавода, як і будь якого іншого молокопереробного підприємства займають виробничі запаси, номенклатура яких є досить різноманітною, що зумовлено складним технологічним процесом, а термін зберігання досить коротким. Класифікація виробничих запасів на підприємстві відповідно до Інструкції № 291 наведена в «дод. И».

Основою будь-якої готової продукції на маслозаводі є сировина, яка відповідно займає найбільш питому вагу у витратах. До сировини на підприємстві відноситься молоко та вершки. А також велику частину витрат підприємства становить тара і тарні матеріали. А саме упаковка готової продукції в тару тетра-фіно, тетра-пак, а також пакувальна плівка та стрічка, які за останній період значно виросли в ціні.

Щодня на завод надходить в середньому 300 тонн молока, яке за добу перетворюється в 88 найменувань продукції: кефір, молоко, ряжанка, йогурти,

геролакт, закваски, сир, масло, какао та інші продукти різної жирності і фасування.

Молоко від населення Яготинський маслозавод не приймає через підвищені вимоги до якості сировини. А везуть на завод молоко тільки з великих сертифікованих молочних господарств, які досить жорстко перевіряються. В таких господарствах молоко заготовлюється відповідно до ГОСТу і державних стандартів України, там працює кваліфікований персонал, використовуються доїльні апарати, молокопроводи, холодильні установки, забезпечений внутрішній контроль сировини, більш того, Яготинський маслозавод самостійно проводить позапланові перевірки своїх постачальників згідно з власними вимогами і якості продукції. Цистерни-холодильники доставляють молоко в перші дві години після надоя. Як тільки молоко привозять, його відразу перевіряє лабораторія за всіма показниками.

Місцем отримання запасів від постачальника на ТДВ «Яготинський маслозавод» є приймально-апаратна дільниця. Далі виробничі запаси розподіляють по цехам відповідно до спеціалізації. Всі цехи та господарства виробничого призначення ТДВ «Яготинський маслозавод» наведені у виробничій структурі підприємства (дод. К).

Фінансовий облік виробничих запасів Товариство здійснює на основі Облікової політики підприємства, яка розроблена на підставі Міжнародних стандартів бухгалтерського обліку. Облік ведеться автоматизовано в програмі 1С: Підприємство 8.3.

В обліковій політиці зазначено, що при надходженні, собівартість запасів повинна включати всі витрати на придбання, витрати на переробку та інші витрати понесені під час доставки запасів до їх теперішнього місцезнаходження та приведення їх у теперішній стан [38].

Надходження виробничих запасів на ТДВ «Яготинський маслозавод» оформлюється стандартними формами первинних документів. Всі типові форми наведені в «дод. Л». Зазвичай запаси надходять на підприємство:

- від постачальника - оформлюється типовою формою М-4;

- з виробництва - оформлюється накладною-вимогою на відпуск, типова форма М-11;
- отримані від розбирання ОЗ – оформлюється формою М-11 [27].

Запаси завжди надходять на підприємство автотранспортними засобами. Водій передає працівнику приймально-апаратної дільниці один екземпляр товаротransпортної накладної (форма №1-ТН), видаткову накладну, рахунок на оплату, а також сертифікат якості та гігієнічний висновок для пакувальних, допоміжних та основних матеріалів. Не дивлячись на те, що Інструкція № 99 втратила чинність (від 01.01.2015 р.) отримання матеріальних цінностей на підприємстві продовжують оформлювати на підставі довіреностей.

Також для обліку і контролю за надходженням та оприбуткуванням цінностей ведеться Журнал обліку вантажів, що надійшли, типової форми М-1.

Для організації синтетичного обліку наявності і руху виробничих запасів на ТДВ «Яготинський маслозавод» використовує рахунок 20 «Виробничі запаси» із відповідними субрахунками (дод. М).

Так як сировина займає найбільшу частину всіх виробничих запасів підприємства і є основою будь якої продукції, що формує її собівартість на маслозаводі було прийнято рішення для обліку транспортно-заготівельних витрат (ТЗВ) сировини ввести окремий рахунок 200 «Транспортно-заготівельні витрати (сировина)». Де вони обліковуються шляхом накопичення та пропорційного розподілу на вартість сировини, використаної протягом звітного періоду.

Суми ТЗВ інших запасів обліковуються методом прямого обліку шляхом включення до первісної вартості придбаних запасів при їх оприбуткуванні, якщо їх можна без проблем ідентифікувати з цими запасами [38].

Типова кореспонденція обліку надходження виробничих запасів на ТДВ «Яготинський маслозавод» наведена в «дод. Н».

ТЗВ, які не можуть бути чітко ідентифіковані з конкретним видом запасів включаються до загальновиробничих витрат поточного періоду і підлягають розподілу [38].

На молочні вироби які складаються більше ніж з одного компонента на підприємстві ведуть рецептури, які розробляє головний технолог заводу та погоджує із головним технологом АТ «Молочний Альянс». В рецептурі зазначається сировина та інші матеріали які використовуються для виготовлення конкретного готового продукту (сир кисломолочний, сметана, йогурт і т.д.). Під рецептуру на основі контрольного виробітку (пробний запуск виробництва продукції) розробляються норми витрат основних матеріалів, пакувальних матеріалів та допоміжних матеріалів. Відповідно до цих норм використовують запаси у виробництві.

Вибуття виробничих запасів у виробництво на ТДВ «Яготинський маслозавод» відбувається із застосуванням методу середньозваженої собівартості. Так як він відображає найточніший стан виробничих запасів на підприємстві, списання відбувається рівномірно, урівноважує цінові коливання, а значення чистого прибутку найбільш відповідає фактичному.

На ТДВ застосовують оцінку за періодичною середньозваженою собівартістю, що проводиться до кожної операції з вибуття виробничих запасів. Розраховується шляхом ділення сумарної вартості таких запасів на дату операції на їх сумарну кількість на дату операції. Формула має вигляд [22, с. 76]:

$$C_c = \frac{V_{З\text{поч}} + V_{З\text{надх}}}{K_{З\text{поч}} + K_{З\text{надх}}} * 100\%, \quad (2.1)$$

де $V_{З\text{ поч}}$ - вартість запасів на початок місяця;

$V_{З\text{ надх}}$ - вартість запасів отриманих за місяць;

$K_{З\text{ поч}}$ - кількість запасів на початок місяця;

$K_{З\text{ надх}}$ - кількість запасів отриманих за місяць.

Технологія молокопереробного виробництва характеризується складними фізико-хімічними і термічно технологічними процесами виробництва. Перш ніж сировина і матеріали будуть перетворені на готову продукцію вони проходять низку технологічних операцій [33, с.262].

Для оформлення відпуску матеріалів, що систематично витрачаються при виготовлення продукції та для контролю за додержанням встановлених лімітів відпуску матеріалів на виробничі потреби на підприємстві використовуються лімітно-забірні картки (типові форми М-8 та М-9). У випадку відпуску матеріалів понад встановлений ліміт або при зміні матеріалів відділом постачань або плановим відділом складається Акт вимога на заміну (додатковий відпуск) матеріалів (типова форма М-10) за дозволом директора або іншої уповноваженої особи [32, с. 306]. По закінченню місяця матеріально відповідальні особи подають до бухгалтерії Матеріальний звіт (типова форма М-19) [32, с. 306]. До якого додаються всі первинні документи з надходження та вибуття матеріалів.

У обліковій політиці також зазначено, що підприємство регулярно робить оцінку існування ознак знецінення запасів та визначає суму такого знецінення або відновлення корисності запасів [38].

У випадку якщо виробничі запаси підлягають утилізації, що на підприємстві буває дуже рідко, їх списують актом на списання та витрати на їх утилізації відображають за Дебетом рахунку 949 «Інші витрати операційної діяльності».

Можна підсумувати, що на ТДВ «Яготинський маслозавод» виробничі запаси є основою всієї готової продукції та займають питому вагу у витратах. Облік надходження та вибуття запасів ведеться на основі міжнародного та вітчизняного законодавства.

2.2 Управлінський облік виробничих запасів на підприємстві

Раціональне управління виробничими запасами на великих молокопереробних підприємствах просто не можливе без ефективно організованого управлінського обліку. Це зумовлено складною організаційно-господарською структурою таких підприємств, які для більш ефективного розвитку бізнесу об'єднуються в холдинги, що обумовлює необхідність отримання оптимальної і надійної інформації у всіх сферах управління.

Основною метою управлінського обліку є орієнтація управлінського процесу на досягнення цілей підприємства, забезпечення управлінського апарату оперативною, достовірною та повною інформацією для прийняття раціональних управлінських рішень на різних рівнях управління та відповідності стратегії підприємства [62, с.11].

Управлінський облік дає відповідь на питання в якому зараз стані знаходиться підприємство і як необхідно використати наявні ресурси, щоб підвищити ефективність діяльності. Тобто підприємство потребує загального планування на перспективу і конкретного планування (найближчих поетапних дій), тобто стратегії і тактики [32, с. 301].

На думку Ю. Д. Мироненко та А. К. Тереханова, управління, залежно від масштабу та тривалості реалізації поділяється на стратегічне (довгострокове), а також тактичне та оперативне (короткострокове) [29]. Через те що два останні види управління за часом здійснення належать до короткострокового періоду, у працях окремих авторів виділяють лише два види управління: стратегічне та тактичне [2, с. 147]. Але варто зауважити, що тактичне управління обмежується терміном від одного до п'яти років, а оперативне управління може характеризуватися періодом від декількох годин [9, с. 112].

Тому притримуємось думки О.В. Фоміної і виділяємо три рівні управлінського обліку: стратегічний, тактичний і оперативний, які відрізняються призначенням інформації, її користувачами, принципами організації і методами.

Для управління виробничими запасами характерним є ведення короткострокового управлінського обліку (тактичного та оперативного).

Метою управління запасами є ефективне їх використання в межах норм, передбачених потребами підприємства, а також мінімізація витрат пов'язаних з заготівлею і зберіганням запасів. Управління запасами є складовою частиною операційного управління підприємством та являє собою складний безперервний процес, що передбачає оперативне маневрування ресурсами [23, с. 241].

До основних завдань управлінського обліку виробничих запасів можна віднести:

- оптимізація обсягу постачання запасів та виявлення резервів зниження витрат на заготівлю запасів;
- ефективне планування матеріальних потреб;
- розроблення норм матеріальних витрат та контроль за їх дотриманням;
- регулярний аналіз ефективності використання запасів;
- вибір найоптимальнішого методу оцінки вибуття запасів для підприємства;
- подання достовірної звітності про рух запасів [62, с.19].

Для виконання всіх цих завдань кожне підприємство повинно мати власну систему управлінського обліку, розроблену з урахуванням його специфіки. На ТДВ «Яготинський маслозавод» немає жодного нормативного документа в якому б були прописані засади ведення управлінського обліку на підприємстві. Але в ході дослідження було виявлено, що на підприємстві постійно застосовуються методи і процедури управлінського обліку.

Методи управлінського обліку відрізняються великою різноманітністю, відповідно до ключових функцій управління їх поділяють на бухгалтерські, аналітичні та контрольні [59, с.91].

Для управління виробничими запасами на ТДВ «Яготинський маслозавод» однією із найважливіших процедур є бюджетування. На ТДВ «Яготинський маслозавод» бюджет складається на початку кожного місяця (окрім бюджету сировини, він складається щоденно). Так як рівень виробництва прямо залежить від обсягу продажу, то спочатку складають бюджет продажу. Його підприємству надає торговий департамент АТ «Молочний Альянс», який складає його на основі продаж попереднього місяця плюс заплановані акції в торгових мережах. На його основі ґрунтується складання бюджету виробництва, який є підставою для складання бюджету витрачання матеріалів.

Під час складання бюджету застосовується багато методів управлінського обліку, серед них най частіше вживаний метод виявлення відхилень, що полягають в зіставленні бюджетних параметрів діяльності з фактичними. Причому якщо бюджет розраховують на жовтень місяць то фактичні дані беруть за серпень.

Розрахунок бюджету використання запасів, а саме основних матеріалів, пакувальних матеріалів та допоміжних матеріалів у виробництві здійснюють на підставі норм, розроблених на підставі рецептури та контрольного виробітку. Можна сказати, що ТДВ «Яготинський маслозавод» для контролю рівня запасів використовує систему MRP (Material Requirements Planning) – це система планування потреби в матеріалах, що дозволяє оптимально забезпечити виробничі потужності кількістю матеріалів і сировини, яка необхідна для виконання поточного плану замовлень.

Приклад розрахунку потреб тари та пакувальних матеріалів для виробництва масла вершкового та сметани наведено в «дод. П». Такий розрахунок проводиться у розрізі номенклатури продукції та видів тари чи пакувальних матеріалів. Потреба в тарі на місяць розраховується шляхом добутку запланованого рівня виробництва (тонн) та норми витрат тари (тонн). Додатково розраховують потреби в тарі на півтора місяці, так як очікування замовленої тари від постачальника триває 2 тижні або можуть виникнути форс-мажорні обставини, для того щоб не перешкоджати виробничому процесу підприємство закупає її про запас.

Безперечно на будь-якому молокопереробному підприємстві має бути чітке нормування витрат, так як сировина - молоко, - має малі терміни придатності і має бути розрахований точний план їх закупівлі. Норми витрат на Яготинському маслозаводі сировини та основних матеріалів за їх видами визначають технологи на основі технологічних карт окремих процесів або з розрахунку на одиницю продукції.

Ще одним методом управлінського обліку на ТДВ «Яготинський маслозавод» є калькуляція. Калькуляційні карточки на маслозаводі є на кожну номенклатурну позицію продукції. Складаються вони у випадку коли запускається новий продукт або змінюється в діючі номенклатурі один із параметрів (наприклад: зменшується вага, або кількість цукру) або при зміні рецептури. Вигляд калькуляційної карточки собівартості продукту «Какао на молоці» наведена в «дод. Р». Крім цього щомісячно формується зведена

калькуляція в розрізі номенклатури продукції та статей витрат для відображення загальних витрат на виробництво по підприємству.

Для оцінювання результатів роботи підприємства на маслозаводі використовують індивідуально розроблену систему ключових показників діяльності (Key Performance Indicators, KPI) наведену в «дод. С». Всі ключові показники поділено на блоки: заготівля сировини, виробництво продукції, реалізації продукції, витрати на персонал та фінансові витрати. Показники розраховуються планово раз на місяць разом з бюджетом.

Варто зауважити, що облік витрат виробничих запасів ведеться за виробничими цехами. Тобто можна сказати, що виробничі цехи є центрами витрат, адже керівники цехів формують власні бюджети, контролюють за виконанням бюджету, надають фактичну інформацію про свою діяльність, ініціюють коригування бюджетів чи цільових показників. Проте немає чіткого визначення структури підприємства за центрами відповідальності.

В ході дослідження також було виявлено, що більшість функцій ведення управлінського обліку покладено на планово-економічний відділ, частково на бухгалтерію та керівників всіх підрозділів. За запитом вищого керівництва з АТ «Молочний Альянс» головний економіст формує різні звіти, які не мають типової форми, проте несуть важливу інформацію для прийняття раціональних управлінських рішень.

Отже, важливим засобом досягнення успіху на будь-якому підприємстві є ефективна організація управлінського обліку. На ТДВ «Яготинський маслозавод» активно використовують інструменти управлінського обліку, про те немає чіткого регламенту його ведення.

2.3 Інвентаризація виробничих запасів і відображення її результатів в обліку

Одним з найважливіших бухгалтерських методів контролю за наявністю, станом та оцінкою виробничих запасів є інвентаризація. Регулярна перевірка

правильності ведення обліку надходження, використання та вибуття запасів, а також їх документальне оформлення та відображення у фінансовій звітності допомагає вчасно виявити загрози фінансовій безпеці підприємства.

Відповідно до статті 10 Закону України «Про бухгалтерський облік і фінансову звітність в Україні» для забезпечення достовірності даних бухгалтерського обліку та фінансової звітності підприємства зобов'язані періодично проводити інвентаризацію свої активів і зобов'язань [15].

Метою інвентаризації є забезпечення достовірності даних бухгалтерського обліку та фінансової звітності [58, с.424].

Основними завданнями проведення інвентаризації є:

- встановлення фактичної наявності активів, відповідності з даними бухгалтерського обліку;
- виявлення запасів які частково втратили свою первісну вартість, застаріли або не використовуються;
- виявлення запасів які не відповідають критерію визнання активом;
- розробка пропозицій щодо врегулювання розбіжностей, поліпшення обліку та контролю на підприємстві [58, с.425].

Порядок проведення інвентаризації регламентується «Положенням про інвентаризацію активів та зобов'язань» № 879 затвердженим наказом Міністерства фінансів України від 02.09.2014 р.

Проведення інвентаризації забезпечує власник підприємства, який створює необхідні умови для її проведення, а також визначає об'єкти, періодичність та строки проведення інвентаризації, крім випадків, коли проведення інвентаризації є обов'язковим (дод. Т).

За характером проведення інвентаризації поділяють на повні і часткові, планові та позапланові. Різні види використовуються з урахуванням специфіки підприємства та для вирішення поставлених завдань. Повна інвентаризація охоплює перевірку всього майна та частіше всього проводиться перед складанням річної фінансової звітності. Вибіркові інвентаризації встановлюють стан і наявність окремих видів цінностей.

Планова інвентаризація проводиться відповідно плану проведення інвентаризацій на підприємстві, що може бути зазначено в обліковій політиці підприємства, а також у випадках коли проведення інвентаризації є обов'язковим згідно законодавства.

Позапланова або раптова інвентаризація проводиться на підприємстві при проведенні перевірки аудиторями, внутрішньою ревізійною комісією, інвентаризаційною комісією організації при виявленні фактів нестач та крадіжок, при виявленні сумнівних господарських операцій.

На ТДВ «Яготинський маслозавод» проводиться планова щомісячна, квартальна та річна інвентаризації, а також позапланові.

На початку кожного місяця (1 числа) проводиться інвентаризація сировини, основних матеріалів та готової продукції у виробничих цехах підприємства. Кожного кварталу проводиться інвентаризація сировини, основних матеріалів, готової продукції, пакувальних, допоміжних матеріалів та малоцінних і швидкозношуваних предметів по всім виробничим цехам. Раз у рік, 1 грудня, перед складанням річної звітності проводиться повна інвентаризація по всіх підрозділах підприємства.

Позапланові або раптові інвентаризації на підприємстві проводяться за рекомендацією аудиторів 1-2 рази на місяць. Раптові інвентаризації частіше за все є вибірковими. Наприклад, необхідно поррахувати чи відповідає кількість піддонів у таро-пакувальному цеху даним обліку.

Інвентаризація виробничих запасів на підприємствах проводиться за місцями їх зберігання та за матеріально відповідальними особами. Проводиться вона у встановлені строки на підставі наказу керівника, а також створюється спеціальна інвентаризаційна комісія.

До складу інвентаризаційної комісії входять:

- 1) представники апарата управління підприємством;
- 2) представники бухгалтерської служби підприємства або фахівці аудиторської фірми, фізична особа-підприємець, якщо облік на підприємстві ведеться не штатними бухгалтерами;

3) досвідчені працівники підприємства, які знають об'єкт інвентаризації, а також первинний облік та ціни [46].

Очолює інвентаризаційну комісію керівник підприємства або уповноважений ним керівник структурного підрозділу.

Проводиться інвентаризація повним складом комісії у присутності матеріально-відповідальної особи, з якою був укладений договір про повну матеріальну відповідальність [21, с. 60].

На ТДВ «Яготинський маслозавод» наказ на проведення інвентаризації складається раз на місяць головним бухгалтером та затверджується генеральним директором. Так як на підприємстві велика кількість запасів, що суттєво збільшує терміни проведення інвентаризації, то може бути створено декілька комісій. До її складу можуть входити працівники бухгалтерії, планово-економічного та торгового відділів і технологи підприємства.

Перед початком інвентаризації матеріально-відповідальна особа дає в інвентарному описі розписку про те, що всі прибуткові та видаткові документи здані до бухгалтерії та всі запаси, що надійшли – оприбутковані, а ті що вибули – списані [25, с.85]. Матеріально відповідальними особами на «Яготинському маслозаводі» є начальники цехів, де зберігаються виробничі запаси.

Інвентаризаційна комісія у присутності матеріально відповідальної особи перевіряє фактичну наявність виробничих запасів шляхом їх підрахунку, переважування та перемірювання і заносить ці дані до інвентаризаційних описів.

Форму інвентаризаційного опису (ф. № 20) затверджено наказом Міністерством статистики від 21.06.1999 № 193. В описах містяться дані про найменування запасів, номенклатурний номер, група, сорт, одиниця виміру, сума та кількість. Всі матеріали проведення інвентаризації (описи, звіральні відомості, протоколи) мають бути оформлені не менше ніж у двох екземплярах.

Якщо під час інвентаризації виявляють непридатні чи зіпсовані запаси то їх вносять до окремого інвентаризаційного опису, в якому зазначають їх назву, кількість, причини, ступінь і характер псування.

Тара наводиться в інвентаризаційному описі за видами (одноразова, багаторазова), за цільовим призначенням і якісним складом (нова, яка була у вжитку, така, що потребує ремонту, тощо) [35].

На підставі звірених інвентаризаційних описів із даними бухгалтерського обліку у разі виявлення розбіжностей складають звіральну відомість. Саме на її підставі відображають виявлені розбіжності в бухгалтерському обліку.

За результатами проведеної інвентаризації складається протокол, у якому зазначаються результати проведеної інвентаризації, виявлені розбіжності, їх причини та пропозиції щодо запобігання втратам і нестачам у майбутньому. Протокол інвентаризаційної комісії затверджується керівником підприємства протягом 5 робочих днів після завершення інвентаризації [35].

Якщо під час інвентаризації виявлені надлишки запасів, тобто перевищення їх фактичної кількості над даними в обліку, вони мають бути до оприбутковані залежно від причин їх виникнення.

Основні причини виникнення надлишків:

- відсутність первинного документу, неможливість встановити факт оприбуткування;
- не оприбутковано запас, хоча є первинний документ;
- помилкове списання.

Варто зазначити, що операції з оподаткування надлишку не обкладаються ПДВ, адже це не постачанням товарів, а отже і не є об'єктом обкладання ПДВ.

Якщо при проведенні інвентаризації виявлено, що фактична наявність запасів є меншою від облікових даних то варто визначити чи є така нестача в межах норм природного убутку чи їх перевищує [1].

Взаємний залік надлишків і нестач при пересортиці можливий у випадку запасів з однаковим найменуванням та кількістю, за умови виникнення в один той самий період та в однієї самої матеріально-відповідальної особи.

Всі виявлені розбіжності мають бути відображені в бухгалтерському обліку відповідними проведеннями (дод. У)

Отже, для забезпечення контролю за збереженням, раціональним використанням та достовірністю даних бухгалтерського обліку та фінансової звітності про запаси на всіх та на базовому підприємствах періодично має проводитися інвентаризація майна.

Висновки за розділом 2

Проаналізувавши стан обліку виробничих запасів на ТДВ «Яготинський маслозавод» можна зробити такі висновки:

ТДВ «Яготинський маслозавод» входить до групи компаній АТ «Молочний Альянс», які займають лідируюче місце на ринку молочної продукції України.

Документування та облік операцій з надходження, зберігання та вибуття виробничих запасів на ТДВ «Яготинський маслозавод» здійснюється згідно Наказу про облікову політику та Міжнародних стандартів бухгалтерського обліку.

Надходять виробничі запаси на підприємство від постачальників. Сировину (молоко та вершки) Товариство закуповує у сертифікованих фермерських господарств.

Вибуття виробничих запасів на підприємстві розраховується за періодичною середньозваженою собівартістю, що проводиться до кожної операції з вибуття. Використовує Товариство запаси лише для власних виробничих потреб.

На ТДВ «Яготинський маслозавод» не задокументовано ведення управлінського обліку як такого. Але не дивлячись на це на підприємстві широко застосовують такі інструменти як бюджетування, нормування, калькуляція, система ключових показників діяльності та інші.

Для контролю за цілісністю та фактичною наявністю виробничих запасів на підприємствах проводять інвентаризацію.

При проведенні інвентаризації перевіряється правильність оприбуткування на баланс товарно-матеріальних цінностей. Для проведення інвентаризації на підприємстві наказом керівника створюється інвентаризаційна комісія, до складу яких включаються досвідчені працівники. За результатами інвентаризації формують протокол із зазначенням у ньому результатів інвентаризації і висновків щодо них.

РОЗДІЛ 3

УДОСКОНАЛЕННЯ ОБЛІКУ ВИРОБНИЧИХ ЗАПАСІВ НА ПІДПРИЄМСТВІ ТДВ «ЯГОТИНСЬКІЙ МАСЛОЗАВОД»

3.1 Напрями удосконалення фінансового обліку виробничих запасів

В умовах активного розвитку ринкової економіки України та поглиблення міжнародних економічних зв'язків підприємства спрямовують свої ресурси на досягнення більшої ефективності своєї діяльності. Що зумовлює необхідність удосконалення обліку виробничих запасів відповідно до Міжнародних стандартів та поглиблення дослідження питань ефективного обліку виробничих запасів на підприємствах.

За таких умов необхідна більш оперативна, надійна та науково обґрунтована система обліку, яка стане надійним фундаментом для раціонального використання виробничих запасів та для підвищення ефективності виробництва [64, с. 230].

В ході дослідження фінансового обліку виробничих запасів на ТДВ «Яготинський маслозавод» було виявлено деякі слабкі місця.

Одним із таких місць є значна трудомісткість заповнення та обробки первинних і зведених документів. Підприємство в своїй діяльності використовує широкий асортимент різних виробничих запасів, для забезпечення безперервності діяльності Яготинський маслозавод отримує виробничі запаси по декілька разів на день і так само відпуск у виробництво і переміщення між складами відбувається постійно протягом дня. Все це супроводжується цілою низкою первинних документів, які потребують відповідної обробки та відображення в обліку.

Безперечно, що покращенню документального забезпечення обліку виробничих запасів сприятиме впорядкування первинної документації, впровадження типових уніфікованих форм, забезпечення строгого порядку приймання, зберігання та витрачання сировини та інших виробничих запасів [39, с. 147].

Різноманітність форм первинних документів, у тому числі й лімітно-забірних карток значно ускладнює роботу з обліку виробничих запасів. Лімітно-забірні картки на ТДВ «Яготинський маслозавод» заповнюються не регулярно і знаходяться у бухгалтерію у великій кількості. Так як відпуск запасів у виробництво відбувається систематично протягом дня і він оформлюється лімітно-забірними картками рекомендуємо підготувати єдину форму котра буде містити всю необхідну інформацію та запобігатиме повторенням даних.

До типової форми раціонально буде включити всі об'єкти виробництва, використовуючи коди та додати графу «напрям використання» (виробництво, ремонт), а також необхідно збільшити кількість рядків. Це надасть змогу робити відпуск відразу декількох виробничих запасів. Така лімітно-забірна картка стане більш зручнішою та скоротить кількість документації (дод. Ц).

Також для своєчасного відображення і контролю за наявністю і рухом виробничих запасів варто скласти та затвердити графік документообороту та чітко його дотримуватися [26, с. 18].

В епоху тотальної диджиталізації одним з найкращих рішень для оптимізації всіх паперових процесів на ТДВ «Яготинський маслозавод» є використання електронного документообігу.

Упровадження внутрішнього електронного документообігу на підприємстві – один із способів оптимізації бізнес-процесів, який дає змогу значно скоротити час на погодження і підписання документів, звільнитися від численних тек із паперами та значних обсягів виснажливої паперової роботи, а також це один із важливих кроків на шляху екологічності підприємства [26, с.79].

Порядок створення та використання електронних документів врегульовано Законом України «Про електронні документи та електронний документообіг». Відповідно до цього закону, електронний документ має статус оригіналу та має містити обов'язкові реквізити та електронний підпис, який прирівнюється до особистого. Електронний документ, який складений з дотриманням усіх встановленим законом вимог має таку саму юридичну силу, як і документ на паперовому носії [16].

Ми пропонуємо наступні етапи впровадження внутрішнього електронного документообігу на ТДВ «Яготинський маслозавод»:

Таблиця 3.1

**Етапи впровадження внутрішнього електронного документообігу на
ТДВ «Яготинський маслозавод»**

Кроки	Механізм впровадження
Крок 1	Затвердити рішення про ведення внутрішнього електронного документообороту у відповідній Інструкції. Де має бути прописаний порядок створення, підписання, редагування, обміну та зберігання внутрішніх документів, а також мають бути визначені відповідальні особи.
Крок 2	Розробити (якщо таких немає) та затвердити типові форми внутрішніх документів на підприємстві, а також визначити коли, ким і на якій ділянці даний документ буде оформлятися, які підрозділи буде проходити та які терміни його погодження.
Крок 3	Прописати в обліковій політиці порядок внутрішнього документообороту в електронний формат
Крок 4	Обрати програмний продукт для внутрішнього обміну електронними документами.
Крок 5	Скласти перелік відділів та спеціалістів які будуть задіяні в електронному документообігу.
Крок 6	Забезпечити отримання працівниками, які залучені до внутрішнього документообігу кваліфікованих цифрових підписів.
Крок 7	Внести в облікову політику інформацію про внутрішній документооборот.
Крок 8	Навчання персоналу роботі в новій програмі

Джерело: [авторська розробка]

На сьогодні існує велика кількість програмних продуктів для ведення електронного документообігу. Функціонал таких програм також досить різноманітний. Серед найпопулярніших - М.Е.Doc, Flydoc, COTA, API, FREDO. Ми ж рекомендуємо звернути увагу на сервіс електронного документообороту «Вчасно». Тому що даний сервіс має суттєві переваги:

- можливість ведення як внутрішнього документообігу так і зовнішнього з контрагентами;
- кількість користувачів у сервісі не обмежена;
- можна налаштувати різні права доступу для різних співробітників;
- співробітники можуть опрацьовувати документи, як по чергово, так і паралельно;
- є можливість лишати коментарі на будь-якому етапі підписання, що робить обговорення та узгодження ще простішим;
- можна створювати сценарії погодження: документи надходять співробітникам у правильному порядку.

Введення електронного документообігу призведе до скорочення витрат на папір та інші витратні матеріали. Значно скоротиться витрати часу співробітників на рутинну роботу заповнення документів, а відповідно зросте продуктивність праці в інших професійних обов'язках.

Переваги роботи з електронними документами порівняно з паперовими значно більші. Крім економії часу та ресурсів, це і покращення якості управління та підвищення рівня безпеки. Система внутрішнього електронного документообігу забезпечить функціонування єдиного корпоративного інформаційного простору, в якому цехи та підрозділи підприємства зможуть оперативно та легко зв'язуватися з офісом і міра їхньої взаємодії істотно підвищиться. Усе це в цілому підвищить керованість не тільки виробничими запасами, а й всім підприємством.

Також варто зауважити, що важливим елементом обліку виробничих запасів на молокопереробному підприємстві є їхня деталізація в робочому плані рахунків, для відслідковування відхилення у вартості по напрямам витрат.

З метою конкретизації обліку виробничих запасів на підприємстві вже були введені специфічні субрахунки до рахунку 20 «Виробничі запаси»:

200 «Транспортно-заготівельні витрати (сировина)»

201 «Сировина й матеріали»

202 «Покупні напівфабрикати і комплектуючі вироби» «Покупні напівфабрикати і комплектуючі вироби»

203 «Паливо»

204 «Тара і тарні матеріали»

205 «Будівельні матеріали»

207 «Запасні частини»

209 «Інші матеріали»

Враховуючи специфіку Яготинського маслозаводу з метою налагодження контролю за використанням ресурсів, а також для відображення витрат на виробництво ми розробили аналітику до вже існуючих субрахунків та представили її у вигляді рекомендованого плану рахунків для ТДВ «Яготинський маслозавод», який наведений в «дод. III».

Був передбачений семизначний код, де перші три цифри – це код субрахунку другого порядку, а четверта, п'ята, шоста й сьома – це коди аналітичного обліку, які є індивідуальними для маслозавода. Така деталізація субрахунків стосовно обліку виробничих запасів дасть змогу спростити отримання інформації про їх ефективне використання в процесі виробництва.

Типова кореспонденція із застосуванням розроблених аналітичних рахунків наведена в «дод. III».

Таким чином, реалізація перелічених напрямів удосконалення обліку виробничих запасів на досліджуваному підприємстві дасть змогу спростити отримання інформації про надходження та рух виробничих запасів, дозволить налагодити більш ефективний та менш трудомісткий фінансовий облік.

3.2 Удосконалення управлінського обліку виробничих запасів

Для того щоб мати впевненість в своєму успіху та для збереження своїх ринкових позицій будь-яке підприємство повинно докладати певних зусиль у напрямі підвищення рівня технологічності і ефективності інформаційного забезпечення бізнес-процесів. З'являється необхідність пошуку додаткових

можливостей зниження витрат і собівартості продукції, підвищення рівня якості обслуговування споживачів, реорганізації та реструктуризації компаній з метою підвищення ефективності бізнесу – тобто необхідність перебудови бізнесу на основі інформаційного забезпечення управлінського обліку.

Варто зазначити, що в сучасному світі просто не існує компанії, де повністю відсутня система управлінського обліку. Так в ході дослідження діяльності ТДВ «Яготинський маслозавод» було виявлено, що на підприємстві активно використовують інструменти управлінського обліку (бюджетування, нормування, показники ключової діяльності та інші), проте, немає жодного нормативного документа на підприємстві, який би регламентував його ведення.

Ефективність ведення управлінського обліку залежить від вибору його методики (підходів до оцінювання активів, способів обробки фінансової інформації з урахуванням факторів часу, методів обліку витрат, способів калькулювання собівартості та ін.). Так як система управлінського обліку функціонує виключно на підставі внутрішньофірмових стандартів її методично-організаційні аспекти повинні бути відображені в обліковій політиці підприємства [51, с. 301].

Існують декілька варіантів оформлення облікової політики:

- об'єднання облікової політики (для цілей фінансового та управлінського обліку) в контексті викладення окремих елементів управлінського обліку в окремих розділах наказу про облікову політику;
- окрема облікова політика для управлінського обліку із складанням наказу про облікову політику для цілей управлінського обліку;
- виділення особливостей ведення управлінського обліку в окремий розділ наказу (положення).

Вибір кожного із зазначених варіантів залежить від особливостей діяльності підприємства, його організаційної структури, форми взаємодії управлінського обліку з фінансовим обліком, організаційної та структурної архітектури самого управлінського обліку [59, с.280].

ТДВ «Яготинський маслозавод» вже має функціонуючу систему бухгалтерського обліку з розробленою методологією і технікою обліку. Облікова політика підприємства складається з 2 розділів: Розділ 1 «Загальні положення облікової політики, принципи і підходи до фінансової звітності» та Розділ 2 «Принципи обліку по об'єктам бухгалтерського обліку». Ми пропонуємо розробити ще один розділ облікової політики, який буде називатися «Методично-організаційні засади управлінського обліку». У ньому будуть відображатися такі елементи:

- методика формування первісної вартості, собівартості та ціноутворення;
- методи оцінювання активів з метою підготовки управлінського балансу;
- методика обліку витрат та доходів;
- форми управлінської звітності;
- організаційна структура, повноваження та обов'язки служб, що відповідають за ведення управлінського обліку;
- фінансова структура на основі центрів фінансової відповідальності;
- стандарти документообігу.

Структура Розділу 3 «Методично-організаційні засади управлінського обліку» облікової політики ТДВ «Яготинський маслозавод» наведена в «дод. Ю».

Варто зазначити, що фінансова структура є основою для побудови системи управління фінансовою результативністю та впливає на загальну систему бюджетування і облік [59, с.133]. Центри фінансової відповідальності це структурні підрозділи компанії, що очолюють менеджери, які управляють досягненням фінансового результату і використовують для цього необхідні ресурси.

Зазвичай виділяють чотири типи центрів фінансової відповідальності (табл.3.3):

Таблиця 3.3

Характеристика центрів відповідальності на підприємстві

Центр відповідальності	Критерії оцінювання
Центр витрат (ЦВ)	Управляє обсягом придбання запасів належної якості і відповідає за них і за не перевищення обсягу спожитих при цьому ресурсів.
Центр доходу (ЦД)	Управляє обсягом реалізації продукції і відповідає за отриману при цьому виручку та понесені при цьому витрати.
Центр прибутку (ЦП)	Вирішує завдання щодо збільшення прибутку та підвищення рентабельності діяльності, відповідає за отриманий прибуток.
Центр інвестицій (ЦІ)	Контролює не тільки витрати і доходи підрозділів, а і відстежує ефективності використання інвестовані у них засоби. Відповідають за досягнення максимальної рентабельності вкладеного капіталу.

Джерело: [розроблено на основі [59]]

Основною метою обліку і контролю за центрами відповідальності є допомога менеджерам оцінити результати їхньої діяльності на підставі складання звітів про виконання бюджетів.

Ефективне функціонування системи обліку і контролю за центрами відповідальності передбачає:

- закріплення за центрами відповідальності всіх елементів витрат;
- складання бюджетів для кожного центру відповідальності та регулярне звітування про їх виконання;
- аналіз відхилень від планових показників і встановлення причин їх виникнення;
- розробку системи санкцій та раціональної системи стимулювання.

Окрім основних цільових показників (витрат виробництва, виручки від реалізації, прибутку та обсягу інвестицій), у межах центрів відповідальності здійснюється планування, облік та контроль інших показників діяльності окремих підрозділів: обсягів виробництва та реалізації продукції,

продуктивності праці, якості продукції, чисельності працівників, кількості замовлень, тощо.

Центри відповідальності встановлюються відповідно до організаційної структури підприємства. Після встановлення центрів відповідальності першого рівня встановлюються більш ієрархічно високі рівні 2 і 3, де акумулюються первинні витрати та підсумкові дані підзвітного центру відповідальності більш низького рівня. Запропонована фінансова структура ТДВ «Яготинський маслозавод» наведена в «дод. Я».

Створення системи обліку й контролю за центрами відповідальності є лише в компетенції керівництва підприємства, так як вона є лише внутрішньою системою. Вона може надати достовірну та своєчасну інформацію про витрати й результати діяльності на всіх рівнях управління та забезпечує реалізацію багатьох функцій системи управління витратами з урахуванням особливостей діяльності кожного підрозділу підприємства [9, с.187].

В ході дослідження ТДВ «Яготинський маслозавод» ми ознайомилися з системою ключових показників діяльності, які були розроблені менеджерами АТ «Молочний Альянс». Варто зауважити, що підприємство не розраховує показники ефективності використання запасів. Саме тому для покращення управління виробничими запасами ми пропонуємо додати до щомісячного розрахунку такі показники як:

- коефіцієнт оборотності виробничих запасів
- коефіцієнт закріплення виробничих запасів
- тривалість одного обороту виробничих запасів.

Коефіцієнт оборотності виробничих запасів – відображає кількість оборотів виробничих запасів за звітний період, тобто скільки разів вони поповнялися. Він розраховується за формулою:

$$\text{Коб} = \frac{\text{СРП}}{\text{СЗ}}, \quad (3.1)$$

де Коз – коефіцієнт оборотності виробничих запасів;

СРП – собівартість реалізованої продукції;

СЗ – середній залишок запасів за звітний період.

Чим вищий показник оборотності тим ефективніше використовувалися виробничі запаси.

Показником оберненим до оборотності виробничих запасів є показник закріплення (Кз), який розраховується за формулою:

$$Кз = \frac{СЗ}{СРП}, \quad (3.2)$$

де Кз – коефіцієнт закріплення виробничих запасів;

СРП – собівартість реалізованої продукції;

СЗ – середній залишок запасів за звітний період.

Він показує вартість виробничих запасів яка припадає на 1 грн собівартості реалізованої продукції. Позитивним вважається зменшення цього показника щодо значень попередніх періодів.

Однією з важливих характеристик ефективного використання виробничих запасів є тривалість їх обороту, яка розраховується за формулою:

$$Тр. об. = \frac{T}{Коз}, \quad (3.3)$$

де Тр.об. – тривалість обороту виробничих запасів;

T – кількість днів за які обчислюється оборотність;

Коз – коефіцієнт оборотності запасів.

Даний показник відображає час протягом якого виробничі запаси перетворюються в кошти. Зменшення цього показника вважається позитивним, якщо це не перешкоджає нормальному процесу виробництва.

Рекомендуємо вище перелічені показники розраховувати для окремих видів виробничих запасів.

Також для покращення управління виробничими запасами варто проводити загальний аналіз обсягу і структури виробничих запасів, який передбачає проведення аналізу динаміки виробничих запасів за певні періоди часу, визначення абсолютних і відносних показників змін за номенклатурними позиціями та визначення тенденцій змін у часі [29, с.8].

Під час організації ефективного обліку виробничих запасів важливу роль відіграє організація складського обліку. Так як складське господарство ТДВ «Яготинський маслозавод» є досить складним і складається з мережі складів зі спеціальними пристроями та устаткуванням для переміщення та зберігання матеріалів (підйомно-транспортне, вагове, вимірювальне обладнання). Одним із напрямів удосконалення організації складського обліку є його автоматизація.

На маслозаводі вже є досвід використання програми для автоматизованого складського обліку. З 2020 року активно використовується програма Qguar WMS Pro для складського обліку готової продукції. Її використання дало змогу значно скоротити обсяги готової продукції з коротким терміном реалізації та дало змогу відслідковувати її рух.

Тому ми рекомендуємо розширити використання даної програми і на облік виробничих запасів підприємства. До базових функцій програми належить:

- просторовий розподіл складських місць;
- визначення логістичних параметрів артикулів;
- автоматична ідентифікація;
- кількісний і якісний контроль за матеріалами під час постачання;
- автоматичне або мануальне управління розміщенням;
- різні типи комплектації;
- крос-докінг, управління завданнями;
- інвентаризація;
- управління зворотною тарою, партіями і термінами придатності;
- бездротовий обмін інформацією;
- консолідація складу.

Використання функціоналу програми дасть змогу: упорядкувати процеси і ресурси в логістиці виробничих запасів, підвищити рівень якості постачань, посилити контроль та моніторинг, збільшити продуктивність праці. Відпаде необхідність постійних інвентаризацій виробничих запасів, що на маслозаводі проводяться по декілька разів на місяць, а ті співробітники, що були в них задіяні зможуть займатися іншими посадовими обов'язками.

Усі пристрої та устаткування логістичної системи підприємства, такі як крани-штабелери, сортувальники, обладнання в середині складу, аплікатори етикеток будуть інтегровані в систему Qguar WMS. Програма може підтримати будь-яку форму складування запасів: з використанням стелажів, без стелажів, підлогове зберігання. Навіть є можливість відслідковувати історію піддону, а саме коли і як він з'явився, його переміщення всередині складу, який вид запасів на ньому зберігався. Тобто не виникне ситуації, що якісь виробничі запаси в розгалуженій складовій системі підприємства залишились просто непоміченими. Що зменшить витрати на закупівлю таких запасів і збільшить ефективність від їх використання.

Дана система управління складом забезпечить абсолютний контроль за рухом і збереженням товарів – скорочення помилок, нестач, надасть гарантію прозорого управління складом з будь-якого пункту, впорядкує поточні процеси та допоможе якнайкраще організувати діяльність на складі, уникаючи помилок.

Отже, для ефективного контролю за використанням виробничих запасів на сучасному підприємстві просто необхідно використовувати методи управлінського обліку та автоматизувати внутрішні процеси.

Висновки за розділом 3

В умовах стрімкого розвитку економіки задля утримання лідируючих позицій на ринку сучасному підприємству необхідно постійно удосконалювати та оптимізувати свою діяльність. Що зумовлює необхідність удосконалення обліку виробничих запасів.

У підвищенні ефективності вирощання виробничих запасів підприємства важливу роль відіграє оперативна та надійна система фінансового обліку.

Дослідивши практику ведення обліку в ТДВ «Яготинський маслозавод» нами було запропоновано зменшити трудомісткість заповнення та обробки внутрішніх первинних документів, яких кожного дня оформлюється дуже велика кількість.

Було запропоновано розробити типові уніфіковані форми документів, забезпечити строгий порядок за зберіганням та витрачанням запасів, скласти та затвердити графік документообороту та чітко його дотримуватися. Ми розробили єдину форму лімітно забірної картки, яка стане більш зручнішою у використанні та зменшить кількість документації.

Також було запропоновано ввести на підприємстві внутрішній електронний документооборот з використанням сервісу «Вчасно». Що значно скоротить витрати часу співробітників на рутинну роботу заповнення документів, покращить якість управління, забезпечить створення єдиного інформаційного простору на підприємстві та підвищить рівень безпеки [52, с. 90].

Правильно організований фінансовий облік виробничих запасів також залежить від класифікації, яка є досить специфічною враховуючи галузь діяльності ТДВ «Яготинський маслозавод». Нами було запропоновано удосконалений план рахунків для підприємства, який дасть змогу спростити отримання інформації про ефективне використання виробничих запасів в процесі виробництва.

В ході дослідження діяльності ТДВ «Яготинський маслозавод» було виявлено, що на підприємстві активно використовують інструменти управлінського обліку, але засади та методологія його ведення не зафіксовані в жодному нормативному документі на підприємстві.

Тому нами було запропоновано виділити окремий розділ в Обліковій політиці підприємства, який буде називатися «Методично-організаційні засади управлінського обліку», а також було розроблено його структуру, що виведе

управлінський облік на підприємстві на новий рівень. А також було розроблено фінансову структуру маслозаводу з поділом на центри фінансової відповідальності.

Варто зауважити, що на Яготинському маслозаводі існує індивідуально розроблена система ключових показників діяльності, яка розраховується раз на місяць. Ми рекомендуємо додати до розрахунку показники ефективності використання виробничих запасів, а саме: коефіцієнт оборотності виробничих запасів, коефіцієнт закріплення виробничих запасів та тривалість одного обороту виробничих запасів.

Так як під час організації ефективного обліку виробничих запасів важливу роль відіграє організація складського обліку ми рекомендуємо використання програми автоматизованого складського обліку Qguar WMS Pro. Що дасть змогу упорядкувати процеси і ресурси в логістиці виробничих запасів, підвищити рівень якості постачань, посилити контроль та моніторинг, збільшити продуктивність праці.

Реалізація вказаних напрямів удосконалення фінансового та управлінського обліку виробничих запасів приведе до підвищення результативності фінансово-економічної діяльності досліджуваного підприємства.

ВИСНОВКИ

Основною передумовою успішного здійснення виробничого процесу як центральної ланки діяльності молокопереробного підприємства є наявність та раціональне використання виробничих запасів.

Саме тому нами були досліджені теоретичні засади організації обліку виробничих запасів та запропоновані удосконалення методики та організації бухгалтерського обліку і контролю виробничих запасів молокопереробних підприємств.

У першому розділі роботи увагу було приділено обґрунтуванню економічної сутності та ролі виробничих запасів в діяльності підприємства. Що дало змогу виявити відмінності понять «матеріальні ресурси», «запаси» та «виробничі запаси». Останньому було дано таке визначення – це сукупність предметів праці, які призначені для використання безпосередньо у виробничому процесі, для обслуговування виробництва та для адміністративних потреб, за умови їх повного споживання у одному операційному циклі.

В ході вивчення теоретичних основ організації та методики обліку виробничих запасів на підприємстві було виявлено, що концептуальні засади обліку мають регулювання на міжнародному, державному та на рівні підприємства. Були виявлені та проаналізовані певні відмінності між національними та міжнародними стандартами обліку виробничих запасів. А також було зазначено, що підприємство дотримуючись концептуальних основ формує власну методологію обліку з урахуванням специфіки своєї діяльності, можливостей та власних стратегічних цілей та затверджує її у вигляді облікової політики та інших внутрішніх нормативних документів

У другому розділі роботи увагу було приділено сучасному стану фінансового та управлінського обліку вибуття і надходження виробничих запасів на ТДВ «Яготинський маслозавод».

Було дано короткий опис фінансово-господарської діяльності ТДВ «Яготинський маслозавод». А також досліджено, що документування та облік

операцій з надходження, зберігання та вибуття виробничих запасів на ТДВ «Яготинський маслозавод» здійснюється згідно Наказу про облікову політику, Міжнародних стандартів бухгалтерського обліку.

На підприємстві активно використовують інструменти управлінського обліку, такі як бюджетування, нормування, показники ключової діяльності та інші, проте, не виявлено жодних згадок про організацію управлінського обліку у нормативних документах ТДВ.

Для контролю за цілісністю та фактичною наявністю виробничих запасів на підприємстві досить проводять планові та позапланові інвентаризації.

Так як основою ефективного функціонування виробничого процесу є раціональне використання виробничих запасів та правильна організація обліку у третьому розділі були запропоновані найоптимальніші шляхи їх вдосконалення.

Задля підвищення оперативності фінансового обліку було запропоновано розробити типові уніфіковані форми документів, скласти та затвердити графік документообороту та ввести внутрішній електронний документообіг за допомогою сервісу «Вчасно».

Враховуючи специфіку молокопереробної галузі та значну номенклатуру виробничих запасів на підприємстві нами було удосконалено робочий план рахунків Яготинського маслозаводу.

Для виведення управлінського обліку на офіційний рівень було запропоновано виділити окремий розділ в Обліковій політиці підприємства, який буде називатися «Методично-організаційні засади управлінського обліку», а також було розроблено фінансову структуру підприємства.

А для організації складського обліку ми рекомендуємо використання програми автоматизованого складського обліку Qguar WMS Pro.

Реалізація вказаних напрямів удосконалення фінансового та управлінського обліку виробничих запасів надасть змогу підвищити результативність фінансово-економічної діяльності ТДВ «Яготинський маслозавод»

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Амброзьяк Н., Вороная Н., Нестеренко М., Черникова Н. Відображаємо результати інвентаризації в обліку. Податки та бухгалтерський облік. 2018. № 94. С.75-88.
2. Бенько М.М., Мошковська О.А. Оцінка рівня взаємодії між стратегічним та оперативним (тактичним) рівнями управлінського обліку в холдингових структурах Науковий вісник Херсонського державного університету. Серія «Економічні науки». Випуск №14. 2015р. С.147-151
3. Бержанір І.А. Проблеми та напрями вдосконалення обліку виробничих запасів. Економічний простір. 2016. № 107. С. 161-168
4. Бондаренко Н.М., Ярьсько А.М. Сутність та класифікація виробничих запасів на підприємстві. Вісник Чернігівського державного технологічного університету. Серія : Економічні науки. 2014. № 4. С. 273-281
5. Бланк И.А. Финансовый менеджмент: учебный курс. 2-е изд. К. : Эльга, Ника-Центр, 2004. С. 656
6. Бутинець Ф.Ф. Бухгалтерський фінансовий облік : підручник для студентів спеціальності «Облік і аудит» вищих навчальних закладів. Житомир : ЖІТІ, 2010. С. 618
7. Бутинець Ф.Ф., Горецька Л.Л. Бухгалтерський облік у зарубіжних країнах: [навч. посібник]. Житомир: Рута, 2002. 544 с.
8. Василенко В.О., Ткаченко І.Т. Виробничий (операційний) менеджмент : [навчальний посібник]. К. : ЦУЛ, 2007.С. 532
9. Верланов Ю.Ю., Бурлан С. А., Верланов О. Ю. Управлінський облік: сучасна теорія і практика: [навчальний посібник]. Миколаїв : Вид-во ЧДУ ім. Петра Могили, 2015. С. 340
10. Господарський кодекс України № 436-IV від 16.01.2003р
URL:<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/436-15#Text>
11. Гудзенко Н.М., Гибало Ю.В. Виробничі запаси як об'єкт обліку та їх класифікація. Матеріали I Всеукраїнської науково-практичної конференції молодих науковців. Вінниця, ВНАУ. 2016. С. 28 - 31

12. Давидов Г.М. Аудит : [підручник] К.: Знання 2004. С. 512
13. Дмитренко А.В., Балабась І.В. Економічна сутність поняття виробничі запаси. Економіка і регіон. 2016. № 2 (57). С. 149-152
14. Живко З.Б., Живко О.М., Живко І.Ю. Словник сучасних економічних термінів. Львів : Край, 2007. С. 384
15. Закон України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» від 16.07.1999 № 996-XIV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/996-14#Text>
16. Закон України «Про електронні документи та електронний документообіг» від 22.05.2003 № 851-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/851-15#Text>
17. Інструкції про застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій: Наказ Міністерства фінансів України від 30.11.1999 р. № 291. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0893-99#Text>
18. Коваль Н.І. Сутність виробничих запасів як економічної категорії: обліковий та управлінські аспекти. Економіка. Фінанси. Менеджмент: актуальні питання науки і практики. 2017. №7. С. 93-105.
19. Конституція України затвердж. Верховною радою України від 28.06.1996 №254к/96-ВР URL:<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80#Text>
20. Крот Ю. Інвентаризація-2017: показуємо в обліку по-новому. Бюджетна бухгалтерія. Жовтень 2017. № 40. С. 25-29.
21. Круковська О. В. Удосконалення обліку, інвентаризації та контролю наявності та руху виробничих запасів на підприємствах. Інвестиції: практика та досвід. 2018. № 7. С. 58-61.
22. Крупка Я.Д., Задорожний З.-М.В., Гудзь Н.В. та ін. Бухгалтерський облік: підручник. Тернопіль: ТНЕУ, 2018. С. 460

23. Круш П.В., Орлюк Ю.В. Теоретичні основи управління матеріальними запасами підприємств. Економічний вісник НТУУ «КПІ». 2017. № 14. С. 239-245
24. Левченко О. П. Шляхи удосконалення організації обліку виробничих запасів. Збірник наукових праць Таврійського державного агротехнологічного університету. Сер. : «Економічні науки». 2014. № 4 (28). С. 266-270.
25. Максименко І.Я., Зоря О.П., Горлачова Г.Р. Інвентаризація як складова внутрішньогосподарського контролю в процесі управління підприємством. Економіка та держава. 2016. № 8. С.116-118
26. Матвієнко О., Цивін М. Основи організації електронного документообігу: Навчальний посібник.-К.:Центр учбової літератури, 2008. С.112
27. Методичні рекомендації з бухгалтерського обліку запасів, затверджені наказом Міністерства фінансів України від 10.01.2007 року № 2 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0002201-07#Text>.
28. Методичні рекомендації про застосування реєстрів бухгалтерського обліку. Наказ Міністерства фінансів №356 від 29.12.2000р. URL:<https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0356201-00#Text>
29. Мироненко Ю.Д., Тереханов А.К. Роль стратегического управления компанией в ее организационном развитии. М. : Корпоративные системы, 2004. №5. С. 5-11
30. Міжнародний Стандарт Бухгалтерського обліку 1 «Подання фінансової звітності» від 01.01.2012 URL:https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/929_013#Text
31. Міжнародний стандарт бухгалтерського обліку 2 Запаси від 01.01.2021 № 929_021. URL : https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/929_021#Text
32. Момот Т.В., Безугла В.О., Тараруєв Ю.О., Кадничанський М.В., Чалий І.Г. Фінансовий менеджмент: Навч. посіб. За ред. Момот Т.В. К.: Центр учбової літератури, 2011. С. 712

33. Мошковська О. А. Класифікація витрат та їх облік на підприємствах молокопереробної промисловості. Східна Європа: економіка, бізнес та управління. 2019. № 22. С. 257-265
34. Мошковська О.А. Логістичні витрати в системі управління молокопереробним підприємствами України. Матеріали Міжнар. Наук.-практ. Конф.: ТНЕУ, 2010. Ч.1. С.356-359
35. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності»: Наказ М-ва фінансів України від 07.02.2013 р. №73. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0336-13#Text>
36. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 9 «Запаси» : Наказ М-ва фінансів України від 20.10.1999 р. № 246. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0751-99>
37. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 16 «Витрати» URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0027-00#Text>
38. Облікова політика підприємства групи компаній «Молочний Альянс» для цілей складання фінансової звітності відповідно до МСФЗ: Затвердж. Рішенням Ради Директорів АТ «Молочний Альянс» №Р-94/6 від 28.12.2019 р. С. 53
39. Одношевна О.О. Практичні аспекти та шляхи удосконалення обліку виробничих запасів. Наук. вісник Ужгородського нац. ун-ту. 2016. №6(2). С.146-148
40. Перар Ж. Управление финансами с упражнениями. М.: Финансы и статистика, 1999. С. 360
41. Петрук О.М. Гармонізація національних систем бухгалтерського обліку. Житомир: ЖДТУ, 2005. С. 420
42. План рахунків бухгалтерського обліку, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій №291 від 30.11.99р URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1557-11#Text>
43. «Про затвердження Методичних рекомендацій з формування собівартості продукції (робіт, послуг) у промисловості» Наказ М-ва промислової

політики України від 09.07.2007 №373

URL:<https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0373581-07#Text>

44.Податковий кодекс України. Постанова ВР від 03 грудня 2010 року №2755-IV URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17#Text>

45.«Положення про документальне забезпечення записів в бухгалтерському обліку». Наказ Міністерства України від 24.03.1995 № 88 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0168-95#Text>

46.«Положення про інвентаризацію активів та зобов'язань»: Наказ Міністерства фінансів України від 02.09.2014 р. № 879. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1365-14#Text>

47.«Порядок визначення розміру збитків від розкрадання, нестачі, знищення (псування) матеріальних цінностей»: Постанова Каб. Міністерства України від 22.01.1996 №116 URL:<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/116-96-%D0%BF#Text>

48.«Порядок проведення дооцінки залишків матеріальних цінностей», № 69 від 11 серпня 1994 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0069-93#Text>

49.Порядок подання фінансової звітності затверджено постановою Кабміну України від 28 лютого 2000 р. № 419 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/419-2000-%D0%BF#Text>

50.Посилкіна О.В., Сагайдак-Нікітюк Р.В., Доровський О.В., Кубасова Г.В. Виробнича логістика: навч. посіб. для студ. ВНЗ. Х. : Вид-во НФаУ, 2009. С. 364

51.Правдюк Н.Л., Лепетан І.М., Бурко К.В. Тактичний та стратегічний менеджмент підприємств: обліковий аспект: монографія. Вінниця. Видавництво ФОП Кушнір Ю.В. 2020. С. 448

52.Прокопелль Л. В., Сторцун., Чуса Г.І. Електронний документообіг в Україні. Економіка та держава, 2021. С. 87-91

53.Райсберг Б. А., Лозовський Л.Ш., Стародубцева Е.Б. Сучасний економічний словник: словник. ИНФРА-М. 2008. С. 512

- 54.Рубан Л.О., Яковенко Т.І. Економічна сутність поняття виробничих запасів на промисловому підприємстві. Інфраструктура ринку. 2019. Вип. 34. С. 319 -324.
- 55.Савкович В.А. Модели управления запасами. Минск : Наука и техника, 1986. С. 319
- 56.Сопко В.В., Гуцайлюк З., Щирба М., Бенько М. Бухгалтерський облік. Навчальний посібник. Тернопіль: Астон, 2005. С. 496
- 57.Статут ПАТ «Яготинський маслозавод». Протокол №1 від 12.04.2016 р.
URL : <https://milkalliance.com.ua/company/inform/yagotinskij-maslozavod/>
- 58.Сук Л.К. Інвентаризація матеріальних запасів та облік її результатів/ Бухгалтерія в сільському господарстві. 2013. №10. С.46-49
- 59.Фоміна О.В. Управлінський облік у торгівлі : монографія: Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2016.С. 468
- 60.Хоружий Л.И., Ромадікова В.М., Бойко О.В. Бухгалтерский учет и ревизия в сельскохозяйственных потребительских кооперативах: [учебное пособие]. РГАУ-МСХА, 2012. С.142
- 61.Цивільний кодекс України № 435-IV від 16.01.2003р.
URL:<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/435-15#Text>
- 62.Чернелевський Л. М., Осадча Г.Г. Управлінський облік на підприємствах харчової промисловості : навч. посіб. К., 2005. С. 364
- 63.Шомштейн А.А. Нормирование материальных ресурсов, производственных запасов и характеристика применяемых материалов (метод. материалы). М.: ЦБТИМС, 1968. С. 309
- 64.Янчук В.І., Кипоренко О.В. Сучасні проблеми вдосконалення ведення обліку виробничих запасів на підприємстві. Збірник наукових праць ВНАУ. 2012. №3(69). С. 250-255
- 65.Chase, Richard B., Nicholas J. Aquilano, and F. Robert Jacobs. Production and Operations Management: Manufacturing and Services. Boston, Mass: Irwin/McGraw-Hill. 1998. p. 704
- 66.William J Stevenson. McGraw-Hill Education. 2020. p.928

ДОДАТКИ

Додаток А

Характеристика чинної нормативно-правової бази з обліку виробничих запасів

№	Нормативний документ	Основні положення	При розкритті яких питань в роботі доцільно використовувати
1	Конституція України затверджена Верховною радою України від 28.06.1996 №254к/96-ВР [19]	Затверджуються права та обов'язки органів управління, суб'єктів підприємницької діяльності і громадян України.	При аналізі організаційно-економічної характеристики базового підприємства.
2	Господарський кодекс України № 436-IV від 16.01.2003р. [10]	Визначає основні засади господарювання в Україні і регулює господарські відносини.	При перевірці загальних умов функціонування базового підприємства.
3	Цивільний кодекс України № 435-IV від 16.01.2003р. [61]	Визначає загальні правові, економічні та соціальні засади здійснення та регулювання цивільно-правових відносин на території України.	При перевірці загальних умов функціонування базового підприємства.
4	Податковий кодекс України. Постанова ВР від 03 грудня 2010 року №2755-IV [44]	Визначає порядок визначення розміру об'єктів оподаткування підприємства, платників податків, об'єкту оподаткування.	При визначенні поняття оподаткованого прибутку, процесі його оподаткування.
5	Закон України "Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні" від 16.07.99 р. № ВР-996-XIV [15]	Визначає правові засади регулювання, організації, ведення бухгалтерського обліку та складання фінансової звітності в Україні.	При перевірці стану бухгалтерського обліку на підприємстві.
6	Закон України «Про електронні документи та електронний документообіг» від 22.05.2003 № 851-IV [16]	Поширюється на відносини що виникають в процесі створення, відправлення, одержання, зберігання, оброблення та використання електронних документів.	Для врегулювання відносин при використанні електронного документообігу.

Продовження дод. А

7	Порядок подання фінансової звітності затверджено постановою Кабміну України від 28 лютого 2000 р. № 419 [49]	Визначає загальні засади подання фінансової звітності в Україні.	Використано при розгляді питання щодо заповнення та подання фінансової звітності у відповідні органи.
8	Методичні рекомендації з бухгалтерського обліку запасів, затвержені наказом Міністерства фінансів України від 10.01.2007 р. [27]	Надає основні методичні рекомендації з обліку запасів на підприємстві.	Для правильного ведення обліку запасів на підприємстві.
9	Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 1 "Загальні вимоги до фінансової звітності", затверджено наказом Міністерства фінансів України від 07.02.13 р. №73 [35]	Визначаються мета, склад і принципи підготовки фінансової звітності та вимоги до визнання і розкриття її елементів.	Використано при розгляді питання щодо заповнення та подання фінансової звітності у відповідні органи.
10	Міжнародний Стандарт Бухгалтерського обліку 1 «Подання фінансової звітності» від 01.01.2012 [30]	Цей стандарт визначає основи подання фінансової звітності загального призначення для забезпечення їхньої зіставності з фінансовою звітністю суб'єкта господарювання за попередні періоди, а також з фінансовою звітністю інших суб'єктів господарювання.	Установлює загальні вимоги щодо подання фінансової звітності, настанови щодо її структури та мінімальні вимоги щодо її змісту.
11	Міжнародний Стандарт Бухгалтерського обліку 2 «Запаси» [31]	Регулює порядок обліку та контролю запасів підприємства.	Для регулювання та контроль за оцінкою та розкриттям інформації щодо запасів.
12	Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 9 «Запаси» [36]	Визначає методологічні засади формування в обліку інформації про виробничі запаси, регулює їх порядок оцінки і обліку на підприємстві та розкриття інформації в фінансовій звітності.	При перевірці правильності ведення обліку запасів на підприємстві.

13	Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 16 «Витрати» [37]	Визначає методологічні засади формування в бухгалтерському обліку інформації про витрати підприємства (в тому числі витрати виробничих запасів) та її розкриття в фінансовій звітності.	При перевірці правильності відображення витратних операцій.
14	Про затвердження Методичних рекомендацій з формування собівартості продукції (робіт, послуг) у промисловості Наказ М-ва промислової політики України від 09.07.2007 №373[43]	Рекомендації з формування собівартості продукції, робіт, послуг.	Застосовуються для здійснення планування, ведення обліку і калькулювання виробничої собівартості продукції, робіт і послуг промислового характеру.
15	«Порядок визначення розміру збитків від розкрадання, нестачі, знищення (псування) матеріальних цінностей»: Постанова Каб. Мін. України від 22.01.1996 №116 [47]	Затверджує порядок визначення розміру збитків від розкрадання, нестачі, знищення (псування) матеріальних цінностей, що додається.	При врегулюванні спірних питань, які можуть виникати в ході діяльності підприємства.
16	«Положення про інвентаризацію активів та зобов'язань»: Наказ М-ва фінансів України від 02.09.2014 р. № 879 [46]	Регламентується порядок проведення інвентаризації активів і зобов'язань та оформлення її результатів.	При перевірці стану внутрішньо-господарського контролю на підприємстві.
17	Положення про документальне забезпечення записів в бухгалтерському обліку. Наказ Мінфіну України від 24.03.1995 № 88 [45]	Встановлює порядок створення, прийняття і відображення у бухгалтерському обліку, а також зберігання первинних документів, облікових реєстрів та звітності.	Для організації первинного обліку на підприємстві.
18	План рахунків бухгалтерського обліку, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій №291 від 30.11.99р [42]	Визначає перелік рахунків, які підприємства і організації повинні використовувати при веденні бухгалтерського обліку.	При перевірці стану бухгалтерського обліку на підприємстві та порядку відображення об'єктів обліку при подвійному записі.

19	Інструкція по застосуванню Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій №291 від 30.11.99р. [17]	Інструкція встановлює призначення і порядок ведення рахунків бухгалтерського обліку для узагальнення методом подвійного запису інформації про наявність і рух активів, капіталу, зобов'язань.	Для відображення об'єктів обліку при складання облікових регістрів.
20	Порядок проведення дооцінки залишків матеріальних цінностей зі змінами і доповненнями, № 69 від 11 серпня 1994 р. [48]	Визначає норми до оцінки залишків матеріальних цінностей.	Для обліку та контролю залишків матеріальних цінностей на підприємстві.
21	Методичні рекомендації про застосування регістрів бухгалтерського обліку. Наказ Міністерства фінансів №356 від 29.12.2000 р. [28]	Надає методичні рекомендації про застосування регістрів бухгалтерського обліку з обліку виробничих запасів.	Для відображення операцій з обліку виробничих запасів на паперових носіях.

Погляди науковців на сутність поняття «запаси»

№	Автор	Визначення	Ототожнення запасів з поняттям:
1	З. Б. Живко М.О. Живко І. Ю Живко, Е.А. Зінь, В.А. Козловський, В.А. Савкович, Г.М. Давидов, Л.П. Кулаковська [14, с.121]	Запаси – це ресурси (активи) підприємства, які зберігаються для продажу за умов звичайної господарської діяльності або перебувають у процесі виробництва для такого продажу, або утримуються для споживання у виробничому процесі чи при наданні послуг, а також для управління підприємством (сировина і матеріали, комплектуючі вироби, готова продукція, паливо, будівельні матеріали, товари, малоцінні та швидкозношувані предмети тощо).	Ресурси (активи) підприємства
2	Ж. Перар, Райзберг Б.А. Лозовский Л.Ш. [40, с.113]	Запаси – матеріальні цінності, оборотні кошти у вигляді сировини, матеріалів, палива, напівфабрикатів, готової продукції, які не використовуються в даний момент у виробництві, що зберігаються на складах або в інших місцях і призначені для наступного використання.	Матеріальні цінності
3	Ф.Ф. Бугинець [6, с.125]	Запаси - всі товарно-матеріальні цінності, якими підприємство володіє на певну дату, незалежно від місця їх знаходження. В основі цього визначення лежить право власності на запаси, що поєднує в собі такі обов'язкові елементи, як володіння, користування та розпорядження ними.	Товарно-матеріальні цінності
4	Посилкіна О.В., Сагайдак-Нікітюк Р.В., Доровський О.В., Кубасова Г.В. [50, с.254]	Запаси – це матеріальні ресурси, які знаходяться на різних стадіях виробництва і збуту, тобто це сукупність сировини, основних і допоміжних матеріалів та інших товарів, які очікують входження у процес виробничого споживання, або готової продукції, яка очікує відвантаження споживачу.	Матеріальні ресурси
5	Давидов Г.М, Кулаковська Л.П., Піча Ю.В., Ткаченко Н.М., Слюсарчук Л.І. та інші [12, с. 186]	Запаси - це предмети праці, які: утримуються для подальшого продажу за умов звичайної господарської діяльності; перебувають у процесі виробництва з метою подальшого продажу продукту виробництва; утримуються для споживання під час виробництва продукції, виконання робіт та надання послуг, а також управління підприємством.	Предмети праці

Огляд наукових підходів щодо визначення сутності виробничих запасів підприємства

№ пор.	Науковець	Визначення
1.	Ф.Ф. Бутинець [7, с.130]	Виробничі запаси - це активи, які використовуються для подальшого продажу, використовуються під час виробництва продукції, виконання робіт і надання послуг, а також управління підприємством.
2.	І.А. Бержанір [3, с.163]	Виробничі запаси – це частина матеріальних ресурсів підприємства, які є сукупністю предметів праці й перебувають на підприємстві у вигляді сировини, матеріалів, купівельних напівфабрикатів та комплектуючих деталей, палива, тари й тарних матеріалів, будівельних матеріалів, запасних частин та інших матеріалів, що становлять матеріальну основу продукції підприємства, надають їй якісних властивостей, беруть участь у виробництві протягом одного виробничого циклу й повністю переносять свою вартість на вартість готової продукції.
	І. А. Бланк [5, с. 184]	Виробничі запаси - це різні елементи виробництва, що використовуються як предмети праці у технологічному процесі. Вони цілком споживаються у кожному виробничому циклі й повністю переносять свою вартість на виготовлену продукцію.
3.	Я.Д.Крупка, З.-М.В.Задорожний, Н.В. Гудзь [22, с. 9]	Виробничі запаси є частиною оборотних засобів підприємства, що входять до їх складу, а саме: сировина, матеріали, малоцінні та швидкозношувальні предмети, незавершене виробництво, готова продукція та товари.
4.	В. В. Сопко [56, с.226]	Виробничі запаси - це накопичені ресурси, що використовуються у процесі виробництва для подальшого продажу продукту виробництва .
5.	А.А. Шомштейн [63, с. 10]	Виробничі запаси — сировина, матеріали, напівфабрикати та ін., що знаходяться на складах підприємства.
6.	Б. А. Райзберг [53, с. 25]	Запаси – це матеріальні цінності, оборотні засоби у вигляді сировини, матеріалів, палива, напівфабрикатів, готової продукції, які не використовуються на даний момент в виробництві, а зберігаються на складах або в інших місцях.
7.	О. П. Левченко [24, с.267]	Виробничі запаси – це придбані або самостійно виготовлені вироби, які підлягають подальшій переробці на підприємстві.

8.	Савкович В.А [55, с.74]	Виробничі запаси - засоби виробництва, які знаходяться на складах суб'єкта господарювання та необхідні для забезпечення безперервного виробничого процесу, причому це лише ті предмети праці, які ще не задіяні у процесі виробництва та зберігають свою натурально-речову форму.
9.	W. J Stevenson [66, с. 114]	Під матеріально-виробничими запасами вважає резерв матеріальних цінностей підприємства.
10.	Chase, Richard B., Nicholas J. Aquilano, and F. Robert Jacobs [65, с.306]	Виробничі запаси - це запаси будь-якого ресурсу чи предмету, який використовується на підприємстві.
11.	Н.М. Бондаренко, А. М. Яресько [4, с.276]	Виробничі запаси виступають активами, що придбані зі сторони або самостійно виготовлені й утримуються підприємством для продажу, використання у процесі виробництва продукції, виконання робіт, надання послуг, обслуговування виробництва та адміністративних потреб за умови їх повного споживання в одному операційному циклі.

Порівняння міжнародних та національних стандартів з обліку запасів

Ознака	П(С)БО 9 «Запаси»	МСБО 2 «Запаси»
Сфера застосування	Норми цього стандарту не розповсюджуються на: незавершене виробництво, поточні біологічні активи та фінансові активи.	Стандарт застосовується до всіх запасів, за винятком: незавершеного виробництва, фінансових інструментів, біологічних активів, пов'язаних із сільськогосподарською діяльністю та сільськогосподарською продукцією на місці збирання врожаю.
Склад активів, які визнаються стандартами як запаси:	Сировина, основні й допоміжні матеріали, комплектуючі вироби та інші матеріальні цінності, що призначені для виробництва продукції, виконання робіт, надання послуг, розподілу, передачі, обслуговування виробництва й адміністративних потреб; незавершене виробництво; готова продукція; малоцінні та швидкозношувані предмети; товари.	Запаси, які утримуються для продажу у звичайному ході бізнесу; перебувають у процесі виробництва для такого продажу, існують у формі основних чи допоміжних матеріалів для споживання у виробничому процесі або при наданні послуг.
Оцінка запасів при надходження	Первісною вартістю запасів, що придбані за плату, є собівартість запасів.	Запаси оцінюються за меншою з таких двох величин: собівартість та чиста вартість реалізації.
Оцінка запасів при вибутті:	Ідентифікована собівартість відповідної одиниці запасів; середньозважена собівартість; собівартість перших за часом надходження запасів (ФІФО); нормативних затрат; ціни продажу.	Метод стандартних витрат; метод роздрібних цін.
Оцінка запасів на дату балансу	Запаси відображаються в бухгалтерському обліку і звітності за найменшою з двох оцінок: первісною вартістю або чистою вартістю реалізації.	Чиста вартість реалізації.
Розкриття інформації про запаси в примітках до фінансової звітності	Балансова вартість запасів, переданих у переробку, на комісію, в заставу.	Сума будь-якого сторнування будь-якого часткового списання, визнану як зменшення суми запасів, яка визнана як витрати періоду.

<p>Собівартість формується з таких витрат:</p>	<p>1. При придбанні у постачальника. Суми, що сплачуються згідно з договором постачальнику (продавцю) за вирахуванням непрямих податків; суми ввізного мита; суми непрямих податків у зв'язку з придбанням запасів, які не відшкодовуються підприємству; транспортно заготівельні витрати; інші витрати.</p> <p>2. При виготовленні власними силами. Витрат, що утворюють виробничу собівартість, визначену за П(С)БО 16 «Витрати».</p> <p>3. При внесенні до статутного капіталу. Справедливої вартості, погоджена із засновниками підприємства з урахуванням витрат, що включаються до первісної вартості запасів, придбаних у постачальника.</p> <p>4. При безоплатному отриманні. Справедливої вартості.</p> <p>5. При отриманні у результаті обміну на подібні активи. Балансової вартості переданих запасів.</p> <p>6. При отриманні в результаті обміну на неподібні активи. Справедливої вартості отриманих запасів. До собівартості не включаються витрати: понаднормові витрати і нестачі запасів; проценти за користування позиками; витрати на збут; загальногосподарські та інші витрати.</p>	<p>1. Витрати на придбання. Ціни придбання; мита, та інших податків; витрати на транспортування; вартості робіт з навантаження та розвантаження й інших витрат.</p> <p>2. Витрати на переробку. Витрати, безпосередньо пов'язанні з одиницею виробництва.</p> <p>3. Інші витрати. Інші витрати, якщо вони відбулися при доставці до їх теперішнього місця розпакування та приведення до теперішнього стану.</p>
--	--	---

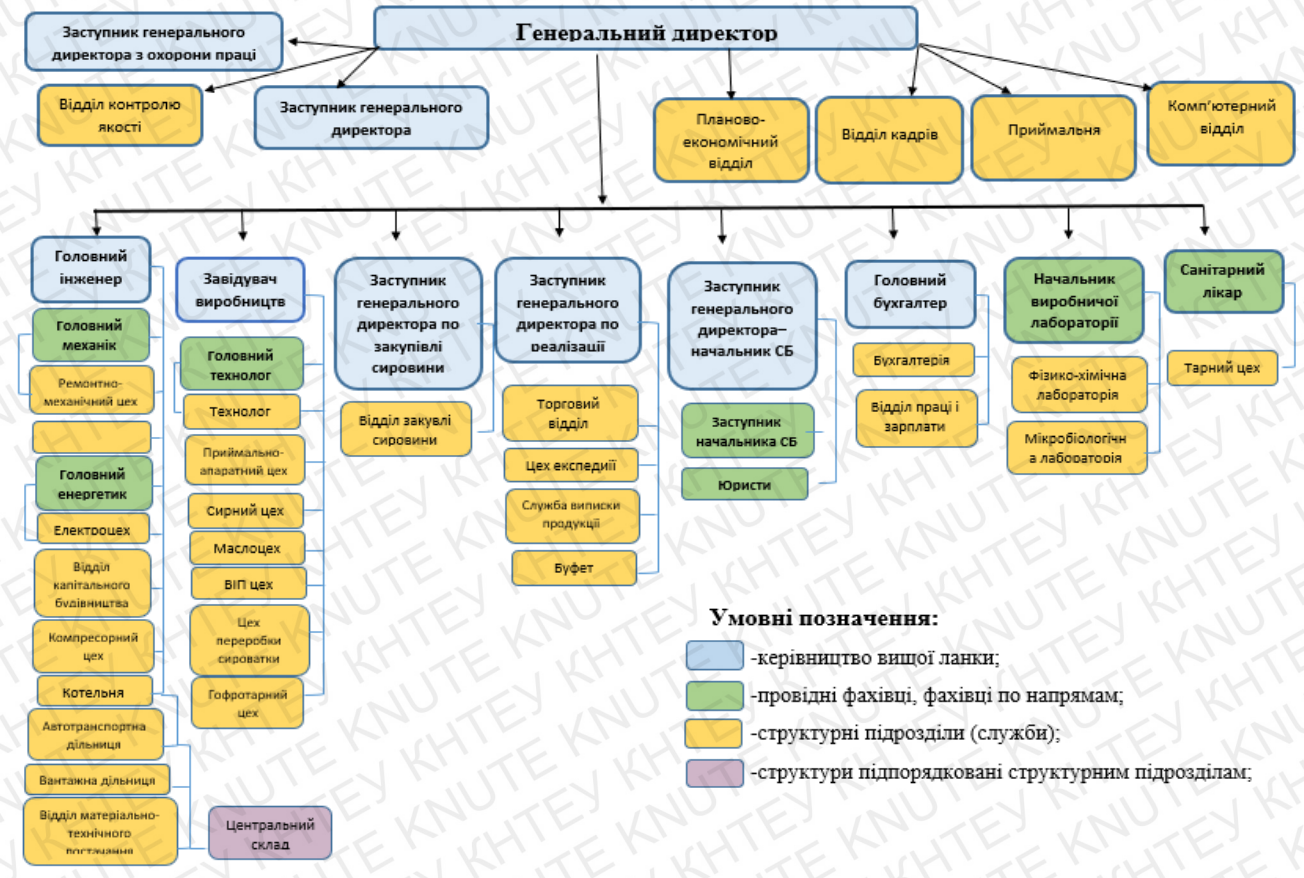
Джерело: [розроблено на основі [31, 36]

Порівняння оцінки запасів за НП(С)БО 9 та МСБО 2

Ознака	НП(С)БО 9 «Запаси»	МСБО 2 «Запаси»
При надходженні (придбання у постачальника)	Собівартість складається з: сум сплачуються згідно з договором постачальнику за вирахуванням непрямих податків; сум ввізного мита; сум непрямих податків, які не відшкодовуються підприємству; транспортно-заготівельних витрат (затрат на заготівлю запасів, оплат тарифів за вантажно-розвантажувальні роботи і транспортування запасів до місця їх використання, включаючи витрати зі страхування ризиків); інші витрати, які безпосередньо пов'язані з придбанням запасів і доведенням їх до стану, в якому вони придатні для використання у запланованих цілях	Собівартість формується з усіх витрат на придбання, витрат на переробку та інших витрат понесених під час доставки запасів до їх теперішнього місцезнаходження та приведення їх у придатний для використання стан.
При вибутті	Собівартість перших за часом надходження запасів (ФІФО), ідентифікована собівартість, середньозважена собівартість, нормативні затрати, ціна продаж.	Собівартість перших за часом надходження запасів (ФІФО), ідентифікована собівартість, середньозважена собівартість.
На звітну дату	Найменша з двох оцінок: первісна вартість або чиста вартість реалізації	Чиста вартість реалізації

Джерело: [розроблено на основі [31, 36]

Організаційна структура ТДВ «Яготинський маслозавод»

Баланс та Звіт про фінансові результати за 2016 рік

		КОДИ
	Дата(рік, місяць, число)	2017 01 01
Підприємство	Публічне акціонерне товариство «Яготинський маслозавод»	за ЄДРПОУ 00446003
Територія		за КОАТУУ 3225510100
Організаційно- правова форма господарювання		за КОПФГ 230
Вид економічної діяльності		за КВЕД 10.51
Середня кількість працівників	921	
Одиниця виміру: тис.грн. без десяткового знака		
Адреса	07700, Київська обл., м. Яготин, вул. Шевченка, буд. 213	
Складено (зробити позначку "v" у відповідній клітинці): за положеннями (стандартами бухгалтерського обліку) за міжнародними стандартами фінансової звітності		v

Баланс (Звіт про фінансовий стан)
на 31.12.2016 р.

Актив	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду	На дату переходу на міжнародні стандарти фінансової звітності
1	2	3	4	5
I. Необоротні активи				
Нематеріальні активи:	1000	674	499	0
первісна вартість	1001	2141	2447	0
накопичена амортизація	1002	1467	1948	0
Незавершені капітальні інвестиції	1005	2703	364	0
Основні засоби:	1010	162216	175456	0
первісна вартість	1011	283353	320012	0
знос	1012	121137	144556	0
Інвестиційна нерухомість:	1015	0	0	0
первісна вартість	1016	0	0	0
знос	1017	0	0	0
Довгострокові біологічні активи:	1020	0	0	0

Продовження дод. Ж1

первісна вартість	1021	0	0	0
накопичена амортизація	1022	0	0	0
Довгострокові фінансові інвестиції: які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств	1030	0	6102	0
інші фінансові інвестиції	1035	0	0	0
Довгострокова дебіторська заборгованість	1040	0	0	0
Відстрочені податкові активи	1045	136	0	0
Гудвіл	1050	0	0	0
Відстрочені аквізиційні витрати	1060	0	0	0
Залишок коштів у централізованих страхових резервних фондах	1065	0	0	0
Інші необоротні активи	1090	0	0	0
Усього за розділом I	1095	165729	182421	0
II. Оборотні активи				
Запаси	1100	133603	104155	0
Виробничі запаси	1101	106045	56680	0
Незавершене виробництво	1102	2806	3885	0
Готова продукція	1103	10353	42338	0
Товари	1104	14399	1252	0
Поточні біологічні активи	1110	0	0	0
Депозити перестраховання	1115	0	0	0
Векселі одержані	1120	0	0	0
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	155329	212497	0
Дебіторська заборгованість за розрахунками: за виданими авансами	1130	3884	3675	0
з бюджетом	1135	51	951	0
у тому числі з податку на прибуток	1136	0	902	0
з нарахованих доходів	1140	0	0	0
із внутрішніх розрахунків	1145	137340	151493	0
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	5772	5351	0
Поточні фінансові інвестиції	1160	0	0	0
Гроші та їх еквіваленти	1165	17455	34704	0
Готівка	1166	15	396	0
Рахунки в банках	1167	17440	34308	0
Витрати майбутніх періодів	1170	1161	419	0
Частка перестраховика у страхових резервах	1180	0	0	0
у тому числі в: резервах довгострокових зобов'язань	1181	0	0	0
резервах збитків або резервах належних виплат	1182	0	0	0
резервах незароблених премій	1183	0	0	0

Продовження дод. Ж1

інших страхових резервах	1184	0	0	0
Інші оборотні активи	1190	8133	7967	0
Усього за розділом II	1195	462728	521212	0
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	1200	0	0	0
Баланс	1300	628457	703633	0

Пасив	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду	На дату переходу на міжнародні стандарти фінансової звітності
I. Власний капітал				
Зареєстрований (паіновий) капітал	1400	3797	3797	0
Внески до незареєстрованого статутного капіталу	1401	0	0	0
Капітал у дооцінках	1405	4395	4395	0
Додатковий капітал	1410	0	0	0
Емісійний дохід	1411	0	0	0
Накопичені курсові різниці	1412	0	0	0
Резервний капітал	1415	2000	2000	0
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	197328	226316	0
Неоплачений капітал	1425	(0)	(0)	(0)
Вилучений капітал	1430	(0)	(0)	(0)
Інші резерви	1435	0	0	0
Усього за розділом I	1495	207520	236508	0
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення				
Відстрочені податкові зобов'язання	1500	0	0	0
Пенсійні зобов'язання	1505	0	0	0
Довгострокові кредити банків	1510	0	0	0
Інші довгострокові зобов'язання	1515	199260	207018	0
Довгострокові забезпечення	1520	0	0	0
Довгострокові забезпечення витрат персоналу	1521	0	0	0
Цільове фінансування	1525	0	0	0
Благодійна допомога	1526	0	0	0
Страхові резерви, у тому числі:	1530	0	0	0
резерв довгострокових зобов'язань; (на початок звітного періоду)	1531	0	0	0
резерв збитків або резерв належних виплат; (на початок звітного періоду)	1532	0	0	0
резерв незароблених премій; (на початок звітного періоду)	1533	0	0	0
інші страхові резерви; (на початок звітного періоду)	1534	0	0	0
Інвестиційні контракти;	1535	0	0	0

Призовий фонд	1540	0	0	0
Резерв на виплату джек-поту	1545	0	0	0
Усього за розділом II	1595	199260	207018	0
III. Поточні зобов'язання і забезпечення				
Короткострокові кредити банків	1600	35341	0	0
Векселі видані	1605	0	0	0
Поточна кредиторська заборгованість: за довгостроковими зобов'язаннями	1610	0	0	0
за товари, роботи, послуги	1615	69502	72125	0
за розрахунками з бюджетом	1620	17237	11435	0
за у тому числі з податку на прибуток	1621	0	0	0
за розрахунками зі страхування	1625	1002	551	0
за розрахунками з оплати праці	1630	1916	2047	0
за одержаними авансами	1635	0	0	0
за розрахунками з учасниками із внутрішніх розрахунків	1640	0	601	0
за страховою діяльністю	1645	90942	162248	0
Поточні забезпечення	1660	4321	4969	0
Доходи майбутніх періодів	1665	0	0	0
Відстрочені комісійні доходи від перестраховиків	1670	0	0	0
Інші поточні зобов'язання	1690	1416	6131	0
Усього за розділом III	1695	221677	260107	0
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття	1700	0	0	0
V. Чиста вартість активів недержавного пенсійного фонду	1800	0	0	0
Баланс	1900	628457	703633	0

Примітки
Керівник
Головний бухгалтер

дані відсутні
Сіренко О.О.
Кашперук Т.О.

Підприємство	Публічне акціонерне товариство «Яготинський маслозавод» (найменування)	Дата(рік, місяць, число) за ЄДРПОУ	КОДИ
			2017 01 01
			00446003

Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід) за 12 місяців 2016 р.

I. ФІНАНСОВІ РЕЗУЛЬТАТИ

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	2024684	1659649
Чисті зароблені страхові премії	2010	0	0
Премії підписані, валова сума	2011	0	0
Премії, передані у перестраховування	2012	0	0
Зміна резерву незароблених премій, валова сума	2013	0	0
Зміна частки перестраховиків у резерві незароблених премій	2014	0	0
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	(1521831)	(1271181)
Чисті понесені збитки за страховими виплатами	2070	(0)	(0)
Валовий: прибуток	2090	502853	388468
збиток	2095	(0)	(0)
Дохід (витрати) від зміни у резервах довгострокових зобов'язань	2105	0	0
Дохід (витрати) від зміни інших страхових резервів	2110	0	0
Зміна інших страхових резервів, валова сума	2111	0	0
Зміна частки перестраховиків в інших страхових резервах	2112	0	0
Інші операційні доходи	2120	4568	6358
Дохід від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю	2121	0	0
Дохід від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	2122	0	0
Адміністративні витрати	2130	(18457)	(15462)
Витрати на збут	2150	(268928)	(210096)
Інші операційні витрати	2180	(13132)	(22021)
Витрат від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю	2181	(0)	(0)
Витрат від первісного визнання біологічних активів і	2182	(0)	(0)

сільськогосподарської продукції			
Фінансовий результат від операційної діяльності:			
прибуток	2190	206904	147247
збиток	2195	(0)	(0)
Дохід від участі в капіталі	2200	0	0
Інші фінансові доходи	2220	4289	2941
Інші доходи	2240	792	4537
Дохід від благодійної допомоги	2241	0	0
Фінансові витрати	2250	(53774)	(60484)
Втрати від участі в капіталі	2255	(0)	(0)
Інші витрати	2270	(152)	(18797)
Прибуток (збиток) від впливу інфляції на монетарні статті	2275	0	0
Фінансовий результат до оподаткування:			
прибуток	2290	158059	75444
збиток	2295	(0)	(0)
Витрати (дохід) з податку на прибуток	2300	28428	14699
Прибуток (збиток) від припиненої діяльності після оподаткування	2305	0	0
Чистий фінансовий результат:			
прибуток	2350	129631	60745
збиток	2355	(0)	(0)

II. СУКУПНИЙ ДОХІД

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
Дооцінка (уцінка) необоротних активів	2400	0	0
Дооцінка (уцінка) фінансових інструментів	2405	0	0
Накопичені курсові різниці	2410	0	0
Частка іншого сукупного доходу асоційованих та спільних підприємств	2415	0	0
Інший сукупний дохід	2445	0	0
Інший сукупний дохід до оподаткування	2450	0	0
Податок на прибуток, пов'язаний з іншим сукупним доходом	2455	0	0
Інший сукупний дохід після оподаткування	2460	0	0
Сукупний дохід (сума рядків 2350, 2355 та 2460)	2465	129631	60745

III. ЕЛЕМЕНТИ ОПЕРАЦІЙНИХ ВИТРАТ

Матеріальні затрати	2500	1409205	1152828
Витрати на оплату праці	2505	61650	52692
Відрахування на соціальні заходи	2510	13480	18281
Амортизація	2515	26299	28154

Інші операційні витрати	2520	253166	198611
Разом	2550	1763800	1450566

IV. РОЗРАХУНОК ПОКАЗНИКІВ ПРИБУТКОВОСТІ АКЦІЙ

Середньорічна кількість простих акцій	2600	361592	361592
Скоригована середньорічна кількість простих акцій	2605	361592	361592
Чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2610	358.499	167.994
Скоригований чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2615	358.499	167.994
Дивіденди на одну просту акцію	2650	278.332	0

Примітки
Керівник
Головний бухгалтер

дані відсутні
 Сіренко О.О.
 Кашперук Т.О.

Баланс та Звіт про фінансові результати за 2017 рік

		Дата(рік, місяць, число)	КОДИ
Підприємство	Товариство з додатковою відповідальністю «Яготинський маслозавод»	2018 01 01	
Територія		за ЄДРПОУ	00446003
Організаційно- правова форма господарювання		за КОАТУУ	3225510100
Вид економічної діяльності		за КОПФГ	230
Середня кількість працівників	909	за КВЕД	10.51
Одиниця виміру: тис.грн. без десяткового знака			
Адреса	07700, Київська обл., м. Яготин, вул. Шевченка, буд. 213		
Складено (зробити позначку "v" у відповідній клітинці):			
за положеннями (стандартами бухгалтерського обліку)			
за міжнародними стандартами фінансової звітності			V

Баланс (Звіт про фінансовий стан)
на 31.12.2017 р.

Актив	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду	На дату переходу на міжнародні стандарти фінансової звітності
1	2	3	4	5
I. Необоротні активи				
Нематеріальні активи:				
первісна вартість	1000	499	2498	0
накопичена амортизація	1001	2447	4587	0
Незавершені капітальні інвестиції	1002	1948	2089	0
Основні засоби:	1005	364	336	0
первісна вартість	1010	175456	214122	0
знос	1011	320012	384869	0
Інвестиційна нерухомість:	1012	144556	170747	0
первісна вартість	1015	0	0	0
знос	1016	0	0	0
Довгострокові біологічні активи:	1017	0	0	0
	1020	0	0	0

первісна вартість	1021	0	0	0
накопичена амортизація	1022	0	0	0
Довгострокові фінансові інвестиції, які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств	1030	0	0	0
інші фінансові інвестиції	1035	6102	77225	0
Довгострокова дебіторська заборгованість	1040	0	0	0
Відстрочені податкові активи	1045	0	0	0
Гудвіл	1050	0	0	0
Відстрочені аквізиційні витрати	1060	0	0	0
Залишок коштів у централізованих страхових резервних фондах	1065	0	0	0
Інші необоротні активи	1090	0	0	0
Усього за розділом I	1095	182421	294181	0
II. Оборотні активи				
Запаси	1100	104155	122105	0
Виробничі запаси	1101	56680	51510	0
Незавершене виробництво	1102	3885	4279	0
Готова продукція	1103	42338	64448	0
Товари	1104	1252	1868	0
Поточні біологічні активи	1110	0	0	0
Депозити перестраховування	1115	0	0	0
Векселі одержані	1120	0	0	0
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	212497	285378	0
Дебіторська заборгованість за розрахунками: за виданими авансами	1130	3675	8154	0
з бюджетом	1135	951	24	0
у тому числі з податку на прибуток	1136	902	0	0
з нарахованих доходів	1140	0	0	0
із внутрішніх розрахунків	1145	151493	233296	0
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	5351	418	0
Поточні фінансові інвестиції	1160	0	0	0
Гроші та їх еквіваленти	1165	34704	13430	0
Готівка	1166	396	14	0
Рахунки в банках	1167	0	0	0
Витрати майбутніх періодів	1170	419	884	0
Частка перестраховика у страхових резервах	1180	0	0	0
у тому числі в: резервах довгострокових зобов'язань	1181	0	0	0
резервах збитків або резервах належних виплат	1182	0	0	0
резервах незароблених премій	1183	0	0	0

Продовження дод. Ж2

інших страхових резервах	1184	0	0	0
Інші оборотні активи	1190	7967	3087	0
Усього за розділом II	1195	521212	666776	0
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	1200	0	0	0
Баланс	1300	703633	960957	0

Пасив	Код рядка	На початок звітнього періоду	На кінець звітнього періоду	На дату переходу на міжнародні стандарти фінансової звітності
I. Власний капітал				
Зареєстрований (паієвий) капітал	1400	3797	3797	0
Внески до незареєстрованого статутного капіталу	1401	0	0	0
Капітал у дооцінках	1405	0	0	0
Додатковий капітал	1410	0	0	0
Емісійний дохід	1411	0	0	0
Накопичені курсові різниці	1412	0	0	0
Резервний капітал	1415	0	0	0
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	232711	397186	0
Неоплачений капітал	1425	(0)	(0)	(0)
Вилучений капітал	1430	(0)	(0)	(0)
Інші резерви	1435	0	0	0
Усього за розділом I	1495	236508	400983	0
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення				
Відстрочені податкові зобов'язання	1500	0	0	0
Пенсійні зобов'язання	1505	0	0	0
Довгострокові кредити банків	1510	0	0	0
Інші довгострокові зобов'язання	1515	207018	201670	0
Довгострокові забезпечення	1520	0	0	0
Довгострокові забезпечення витрат персоналу	1521	0	0	0
Цільове фінансування	1525	0	0	0
Благодійна допомога	1526	0	0	0
Страхові резерви, у тому числі:	1530	0	0	0
резерв довгострокових зобов'язань; (на початок звітнього періоду)	1531	0	0	0
резерв збитків або резерв належних виплат; (на початок звітнього періоду)	1532	0	0	0
резерв незароблених премій; (на початок звітнього періоду)	1533	0	0	0
інші страхові резерви; (на початок звітнього періоду)	1534	0	0	0
Інвестиційні контракти;	1535	0	0	0

Призовий фонд	1540	0	0	0
Резерв на виплату джек-поту	1545	0	0	0
Усього за розділом II	1595	207018	201670	0
III. Поточні зобов'язання і забезпечення				
Короткострокові кредити банків	1600	0	75964	0
Векселі видані	1605	0	0	0
Поточна кредиторська заборгованість: за довгостроковими зобов'язаннями	1610	0	0	0
за товари, роботи, послуги	1615	72125	116092	0
за розрахунками з бюджетом	1620	11435	11153	0
за у тому числі з податку на прибуток	1621	0	8733	0
за розрахунками зі страхування	1625	551	841	0
за розрахунками з оплати праці	1630	2047	2918	0
за одержаними авансами	1635	0	0	0
за розрахунками з учасниками	1640	601	594	0
із внутрішніх розрахунків	1645	162248	124334	0
за страховою діяльністю	1650	0	0	0
Поточні забезпечення	1660	4969	5976	0
Доходи майбутніх періодів	1665	0	0	0
Відстрочені комісійні доходи від перестраховиків	1670	0	0	0
Інші поточні зобов'язання	1690	6131	20432	0
Усього за розділом III	1695	260107	358304	0
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття	1700	0	0	0
V. Чиста вартість активів недержавного пенсійного фонду	1800	0	0	0
Баланс	1900	703633	960957	0

Примітки
Керівник
Головний бухгалтер

дані відсутні
Сіренко О.О.
Гишко В.Й.

Підприємство	Товариство з додатковою відповідальністю «Яготинський маслозавод»	Дата(рік, місяць, число)	КОДИ
			2018 01 01
			00446003
(найменування)		за ЄДРПОУ	

Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід) за 12 місяців 2017 р.

I. ФІНАНСОВІ РЕЗУЛЬТАТИ

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	2706103	2024684
Чисті зароблені страхові премії	2010	0	0
Премії підписані, валова сума	2011	0	0
Премії, передані у перестраховування	2012	0	0
Зміна резерву незароблених премій, валова сума	2013	0	0
Зміна частки перестраховиків у резерві незароблених премій	2014	0	0
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	(2052854)	(1521831)
Чисті понесені збитки за страховими виплатами	2070	(0)	(0)
Валовий: прибуток	2090	653249	502853
збиток	2095	(0)	(0)
Дохід (витрати) від зміни у резервах довгострокових зобов'язань	2105	0	0
Дохід (витрати) від зміни інших страхових резервів	2110	0	0
Зміна інших страхових резервів, валова сума	2111	0	0
Зміна частки перестраховиків в інших страхових резервах	2112	0	0
Інші операційні доходи	2120	3220	4568
Дохід від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю	2121	0	0
Дохід від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	2122	0	0
Адміністративні витрати	2130	(22668)	(18457)
Витрати на збут	2150	(363425)	(268928)
Інші операційні витрати	2180	(10940)	(13132)
Витрат від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю	2181	(0)	(0)
Витрат від первісного визнання біологічних активів і	2182	(0)	(0)

Продовження дод. Ж2

сільськогосподарської продукції			
Фінансовий результат від операційної діяльності: прибуток	2190	259436	206904
збиток	2195	(0)	(0)
Дохід від участі в капіталі	2200	0	0
Інші фінансові доходи	2220	3382	4289
Інші доходи	2240	619	792
Дохід від благодійної допомоги	2241	0	0
Фінансові витрати	2250	(62046)	(53774)
Втрати від участі в капіталі	2255	(0)	(0)
Інші витрати	2270	(688)	(152)
Прибуток (збиток) від впливу інфляції на монетарні статті	2275	0	0
Фінансовий результат до оподаткування: прибуток	2290	200703	158059
збиток	2295	(0)	(0)
Витрати (дохід) з податку на прибуток	2300	36180	28428
Прибуток (збиток) від припиненої діяльності після оподаткування	2305	0	0
Чистий фінансовий результат: прибуток	2350	164523	129631
збиток	2355	(0)	(0)

II. СУКУПНИЙ ДОХІД

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
Дооцінка (уцінка) необоротних активів	2400	0	0
Дооцінка (уцінка) фінансових інструментів	2405	0	0
Накопичені курсові різниці	2410	0	0
Частка іншого сукупного доходу асоційованих та спільних підприємств	2415	0	0
Інший сукупний дохід	2445	0	0
Інший сукупний дохід до оподаткування	2450	0	0
Податок на прибуток, пов'язаний з іншим сукупним доходом	2455	0	0
Інший сукупний дохід після оподаткування	2460	0	0
Сукупний дохід (сума рядків 2350, 2355 та 2460)	2465	164523	129631

III. ЕЛЕМЕНТИ ОПЕРАЦІЙНИХ ВИТРАТ

Матеріальні затрати	2500	1763122	1409205
Витрати на оплату праці	2505	74980	61650
Відрахування на соціальні заходи	2510	16408	13480
Амортизація	2515	27668	26299

Інші операційні витрати	2520	343904	253166
Разом	2550	2226082	1763800

IV. РОЗРАХУНОК ПОКАЗНИКІВ ПРИБУТКОВОСТІ АКЦІЙ

Середньорічна кількість простих акцій	2600	361592	361592
Скоригована середньорічна кількість простих акцій	2605	361592	361592
Чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2610	0	0
Скоригований чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2615	0	0
Дивіденди на одну просту акцію	2650	0	0

Примітки
Керівник
Головний бухгалтер

дані відсутні
 Сіренко О.О.
 Гишко В.Й.

Баланс та Звіт про фінансові результати за 2018 рік

Підприємство <u>Товариство з додатковою відповідальністю «Яготинський маслозавод»</u> Територія <u>КИЇВСЬКА ОБЛАСТЬ</u> Організаційно-правова форма господарювання <u>ТОВАРИСТВО З ДОДАТКОВОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ</u> Вид економічної діяльності <u>Перероблення молока, виробництво масла та сиру</u> Середня кількість працівників <u>898</u> Одиниця виміру: тис. грн. Адреса <u>07700 Київська область Яготинський р-н м. Яготин вул. Шевченка буд. 213 т.(04575) 5-59-88</u>	Дата (рік, місяць, число)	Коди		
	за ЄДРПОУ	2019	01	01
	за КОАТУУ	00446003		
	за КОПФГ	3225510100		
	за КВЕД	250		
		10.51		

Складено (зробити позначку "v" у відповідній клітинці):
 за положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку
 за міжнародними стандартами фінансової звітності

v

Баланс (Звіт про фінансовий стан) на "31" грудня 2018 р.

Форма № 1

Код за ДКУД

1801001

Актив	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Необоротні активи			
Нематеріальні активи	1000	--	--
первісна вартість	1001	--	--
накопичена амортизація	1002	--	--
Незавершені капітальні інвестиції	1005	--	--
Основні засоби	1010	216956	288984
первісна вартість	1011	389792	497008
знос	1012	172836	208024
Інвестиційна нерухомість	1015	--	--
Довгострокові біологічні активи	1020	--	--
Довгострокові фінансові інвестиції: які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств	1030	--	--
інші фінансові інвестиції	1035	77225	77225
Довгострокова дебіторська заборгованість	1040	--	--
Відстрочені податкові активи	1045	--	--
Інші необоротні активи	1090	--	--
Усього за розділом I	1095	294181	366209
II. Оборотні активи			
Запаси	1100	122105	111350
Виробничі запаси	1101	51510	70728
Незавершене виробництво	1102	4279	6042
Готова продукція	1103	64448	30856
Товари	1104	1868	3724
Поточні біологічні активи	1110	--	--
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	285378	315882
Дебіторська заборгованість за розрахунками: за виданими авансами	1130	8154	8745
з бюджетом	1135	24	37
у тому числі з податку на прибуток	1136	--	--
Дебіторська заборгованість за розрахунками із внутрішніх розрахунків	1145	233296	380464
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	418	913
Поточні фінансові інвестиції	1160	--	--
Гроші та їх еквіваленти	1165	13430	33152
Готівка	1166	14	23
Витрати майбутніх періодів	1170	884	187
Інші оборотні активи	1190	3087	1011

Пасив	Код рядка	На початок звітної року	На кінець звітної періоду
1	2	3	4
I. Власний капітал			
Зареєстрований (пабовий) капітал	1400	3797	3797
Капітал у дооцінках	1405	..	..
Додатковий капітал	1410	..	..
Резервний капітал	1415	..	..
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	397186	450918
Неоплачений капітал	1425	..	..
Вилучений капітал	1430	..	..
Усього за розділом I	1495	400983	454715
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення			
Відстрочені податкові зобов'язання	1500	..	..
Довгострокові кредити банків	1510	..	..
Інші довгострокові зобов'язання	1515	201670	163493
Довгострокові забезпечення	1520	..	..
Цільове фінансування	1525	..	..
Усього за розділом II	1595	201670	163493
III. Поточні зобов'язання і забезпечення			
Короткострокові кредити банків	1600	75964	154819
Поточна кредиторська заборгованість за довгостроковими зобов'язаннями	1610	..	..
товари, роботи, послуги	1615	116092	155939
розрахунками з бюджетом	1620	11153	13066
у тому числі з податку на прибуток	1621	8733	9087
розрахунками зі страхування	1625	841	1266
розрахунками з оплати праці	1630	2918	4645
Поточна кредиторська заборгованість за розрахунками з учасниками	1640	594	1789
Поточна кредиторська заборгованість із внутрішніх розрахунків	1645	124334	215919
Поточні забезпечення	1660	5976	9567
Доходи майбутніх періодів	1665	..	..
Інші поточні зобов'язання	1690	20432	42732
Усього за розділом III	1695	358304	599742
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття	1700	..	..
Баланс	1900	960957	1217950

Генеральний директор

(підпис)

Сіренко Олександр Олександрович

Головний бухгалтер

(підпис)

Каплій Оксана Олександрівна

Підприємство Товариство з додатковою відповідальністю
«Яготинський маслозавод»

Дата (рік, місяць, число)
за ЄДРПОУ

Коди		
2019	01	01
00446003		

Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід)
за 2018 рік

Форма № 2

Код за ДКУД

1801003

I. ФІНАНСОВІ РЕЗУЛЬТАТИ

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	3201672	2706103
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	(2342351)	(2052854)
Валовий:	2090	859321	653249
прибуток			
збиток	2095	(--)	(--)
Інші операційні доходи	2120	5034	3220
Адміністративні витрати	2130	(26531)	(22668)
Витрати на збут	2150	(446501)	(363425)
Інші операційні витрати	2180	(23454)	(10940)
Фінансовий результат від операційної діяльності:	2190	367869	259436
прибуток			
збиток	2195	(--)	(--)
Дохід від участі в капіталі	2200	--	--
Інші фінансові доходи	2220	5477	3382
Інші доходи	2240	116	619
Фінансові витрати	2250	(62482)	(62046)
Втрати від участі в капіталі	2255	(--)	(--)
Інші витрати	2270	(1421)	(688)
Фінансовий результат до оподаткування:	2290	309559	200703
прибуток			
збиток	2295	(--)	(--)
Витрати (дохід) з податку на прибуток	2300	-55827	-36180
Прибуток (збиток) від припиненої діяльності після оподаткування	2305	--	--
Чистий фінансовий результат:	2350	253732	164523
прибуток			
збиток	2355	(--)	(--)

II. СУКУПНИЙ ДОХІД

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Дооцінка (уцінка) необоротних активів	2400	--	--
Дооцінка (уцінка) фінансових інструментів	2405	--	--
Накопичені курсові різниці	2410	--	--
Частка іншого сукупного доходу асоційованих та спільних підприємств	2415	--	--
Інший сукупний дохід	2445	--	--
Інший сукупний дохід до оподаткування	2450	--	--
Податок на прибуток, пов'язаний з іншим сукупним доходом	2455	--	--
Інший сукупний дохід після оподаткування	2460	--	--
Сукупний дохід (сума рядків 2350, 2355 та 2460)	2465	253732	164523

III. ЕЛЕМЕНТИ ОПЕРАЦІЙНИХ ВИТРАТ

Назва статті	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Матеріальні затрати	2500	1944364	1763122
Витрати на оплату праці	2505	109285	74980
Відрахування на соціальні заходи	2510	23122	16408
Амортизація	2515	37373	27668
Інші операційні витрати	2520	417386	343904
Разом	2550	2531530	2226082

IV. РОЗРАХУНОК ПОКАЗНИКІВ ПРИБУТКОВОСТІ АКЦІЙ

Назва статті	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Середньорічна кількість простих акцій	2600	--	--
Скоригована середньорічна кількість простих акцій	2605	--	--
Чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2610	--	--
Скоригований чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2615	--	--
Дивіденди на одну просту акцію	2650	--	--

Генеральний директор

(підпис)

Сіренко Олександр Олександрович

Головний бухгалтер

(підпис)

Каплій Оксана Олександрівна

Баланс та Звіт про фінансові результати за 2018 рік

Підприємство Товариство з додатковою відповідальністю «Яготинський мислозавод»
 Територія КИЇВСЬКА ОБЛАСТЬ
 Організаційно-правова форма господарювання ТОВАРИСТВО З ДОДАТКОВОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ
 Вид економічної діяльності Перероблення молока, виробництво масла та сиру
 Середня кількість працівників 948
 Одиниця виміру : тис. грн.
 Адреса 07700 Київська область, Яготинський р-н м. Яготин вул. Шевченка, буд. 213, т(04575) 5-59-88

Дата (рік, місяць, число)
 за ЄДРПОУ
 за КОАТУУ
 за КОПФГ
 за КВЕД

Коди		
2020	01	01
00446003		
3225510100		
250		
10.51		

Складено (зробити позначку "x" у відповідній клітинці):
 за положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку
 за міжнародними стандартами фінансової звітності

x

Баланс (Звіт про фінансовий стан) на "31" грудня 2019 р.

Форма № 1

Код за ДКУД

1801001

Актив	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Необоротні активи			
Нематеріальні активи	1000	--	--
первісна вартість	1001	--	--
накопичена амортизація	1002	--	--
Незавершені капітальні інвестиції	1005	--	--
Основні засоби	1010	288984	299742
первісна вартість	1011	497008	555394
знос	1012	208024	255652
Інвестиційна нерухомість	1015	--	--
Довгострокові біологічні активи	1020	--	--
Довгострокові фінансові інвестиції: які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств	1030	--	--
інші фінансові інвестиції	1035	77225	77225
Довгострокова дебіторська заборгованість	1040	--	115
Відстрочені податкові активи	1045	--	--
Інші необоротні активи	1090	--	23633
Усього за розділом I	1095	366209	400715
II. Оборотні активи			
Запаси	1100	111350	106923
Виробничі запаси	1101	70728	68487
Незавершене виробництво	1102	6042	4990
Готова продукція	1103	30856	30989
Товари	1104	3724	2457
Поточні біологічні активи	1110	--	--
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	315882	414886
Дебіторська заборгованість за розрахунками: за виданими авансами	1130	8745	8394
з бюджетом	1135	37	13105
у тому числі з податку на прибуток	1136	--	--
Дебіторська заборгованість за розрахунками із внутрішніх розрахунків	1145	380464	386072
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	913	7416
Поточні фінансові інвестиції	1160	--	--
Гроші та їх еквіваленти	1165	33152	19270
Готівка	1166	23	19
Рахунки в банках	1167	33129	19251
Витрати майбутніх періодів	1170	187	197

Продовження дод. Ж4

Інші оборотні активи	1190	1011	130
Усього за розділом II	1195	851741	956393
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	1200	--	--
Баланс	1300	1217950	1357108

Пасив	Код рядка	На початок звітнього року	На кінець звітнього періоду
I	2	3	4
I. Власний капітал			
Зареєстрований (паісовий) капітал	1400	3797	3797
Капітал у дооцінках	1405	--	--
Додатковий капітал	1410	--	--
Резервний капітал	1415	--	--
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	450918	524553
Неоплачений капітал	1425	--	--
Видучений капітал	1430	--	--
Усього за розділом I	1495	454715	528350
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення			
Відстрочені податкові зобов'язання	1500	--	--
Довгострокові кредити банків	1510	--	--
Інші довгострокові зобов'язання	1515	163493	219143
Довгострокові забезпечення	1520	--	--
Цільове фінансування	1525	--	--
Усього за розділом II	1595	163493	219143
III. Поточні зобов'язання і забезпечення			
Короткострокові кредити банків	1600	154819	129238
Поточна кредиторська заборгованість за довгостроковими зобов'язаннями	1610	--	6225
товари, роботи, послуги	1615	155939	172321
розрахунками з бюджетом	1620	13066	14344
у тому числі з податку на прибуток	1621	9087	2807
розрахунками зі страхування	1625	1266	1486
розрахунками з оплати праці	1630	4645	5293
Поточна кредиторська заборгованість за розрахунками з учасниками	1640	1789	2988
Поточна кредиторська заборгованість із внутрішніх розрахунків	1645	215919	208694
Поточні забезпечення	1660	9567	14599
Доходи майбутніх періодів	1665	--	--
Інші поточні зобов'язання	1690	42732	54427
Усього за розділом III	1695	599742	609615
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття	1700	--	--
Баланс	1900	1217950	1357108

Генеральний директор

(підпис)

Сіренко Олександр Олександрович

Головний бухгалтер

(підпис)

Кашлій Оксана Олександрівна

Підприємство Товариство з додатковою відповідальністю
«Яготинський маслозавод»

Дата (рік, місяць, число)
за ЄДРПОУ

Коди	
2020	01 01
00446003	

**Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід)
за 2019 рік**

Форма № 2

Код за ДКУД

1801003

I. ФІНАНСОВІ РЕЗУЛЬТАТИ

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього
III. ЕЛЕМЕНТИ ОПЕРАЦІЙНИХ ВИТРАТ			
Назва статті	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Матеріальні затрати	2500	2068674	1944364
Витрати на оплату праці	2505	147942	109285
Відрахування на соціальні заходи	2510	29646	23122
Амортизація	2515	56513	37373
Інші операційні витрати	2520	545613	417387
Разом	2550	2848388	2531531

IV. РОЗРАХУНОК ПОКАЗНИКІВ ПРИБУТКОВОСТІ АКЦІЙ

Назва статті	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Середньорічна кількість простих акцій	2600	--	--
Скоригована середньорічна кількість простих акцій	2605	--	--
Чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2610	--	--
Скоригований чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2615	--	--
Дивіденди на одну просту акцію	2650	--	--

Генеральний директор

(підпис)

Сіренко Олександр Олександрович

Головний бухгалтер

(підпис)

Каплій Оксана Олександрівна

Дооцінка (уцінка) необоротних активів	2400	--	--
Дооцінка (уцінка) фінансових інструментів	2405	--	--
Накопичені курсові різниці	2410	--	--
Частка іншого сукупного доходу асоційованих та спільних підприємств	2415	--	--
Інший сукупний дохід	2445	--	--
Інший сукупний дохід до оподаткування	2450	--	--
Податок на прибуток, пов'язаний з іншим сукупним доходом	2455	--	--
Інший сукупний дохід після оподаткування	2460	--	--
Сукупний дохід (сума рядків 2350, 2355 та 2460)	2465	184741	253709

Баланс та Звіт про фінансові результати за 2018 рік

Підприємство	Товариство з додатковою відповідальністю "Яготинський маслозавод"	Дата	01.01.2021
Територія	Київська область, м.Яготин	за ЄДРПОУ	00446003
Організаційно-правова форма	Товариство з додатковою відповідальністю	за КОАТУУ	3225510100
Вид економічної діяльності	Перероблення молока, виробництво масла та сиру	за КОПФГ	250
Середня кількість працівників: 918		за КВЕД	10.51

Адреса, телефон: 07700 м.Яготин, Шевченка, 213, (04575)5-59-88
Одиниця виміру: тис.грн. без десяткового знака
Складено (зробити позначку "v" у відповідній клітинці):
за положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку
за міжнародними стандартами фінансової звітності

Баланс
(Звіт про фінансовий стан)
на 31.12.2020 р.
Форма №1

Актив	Код рядка	Код за ДКУД 1801001	
		На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Необоротні активи			
Нематеріальні активи	1000	0	0
первісна вартість	1001	0	0
накопичена амортизація	1002	(0)	(0)
Незавершені капітальні інвестиції	1005	0	0
Основні засоби	1010	299 742	449 730
первісна вартість	1011	555 394	745 525
знос	1012	(255 652)	(295 795)
Інвестиційна нерухомість	1015	0	0
первісна вартість	1016	0	0
знос	1017	(0)	(0)
Довгострокові біологічні активи	1020	0	0
первісна вартість	1021	0	0
накопичена амортизація	1022	(0)	(0)
Довгострокові фінансові інвестиції:			
які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств	1030	0	0
інші фінансові інвестиції	1035	77 225	52 495
Довгострокова дебіторська заборгованість	1040	115	0
Відстрочені податкові активи	1045	0	0
Гудвіл	1050	0	0
Відстрочені аквізиційні витрати	1060	0	0
Залишок коштів у централізованих страхових резервних фондах	1065	0	0
Інші необоротні активи	1090	23 633	19 734
Усього за розділом I	1095	400 715	521 959

II. Оборотні активи			
Запаси	1100	106 923	166 210
Виробничі запаси	1101	68 487	80 177
Незавершене виробництво	1102	4 990	5 528
Готова продукція	1103	30 989	75 317
Товари	1104	2 457	5 188
Поточні біологічні активи	1110	0	0
Депозити перестраховання	1115	0	0
Векселі одержані	1120	0	0
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	414 886	443 374
Дебіторська заборгованість за розрахунками:			
за виданими авансами	1130	8 394	7 737
з бюджетом	1135	13 105	912
у тому числі з податку на прибуток	1136	0	0
з нарахованих доходів	1140	0	19
із внутрішніх розрахунків	1145	386 072	389 781
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	7 416	7 765
Поточні фінансові інвестиції	1160	0	0
Гроші та їх еквіваленти	1165	19 270	10 217
Готівка	1166	19	2
Рахунки в банках	1167	19 251	10 215
Витрати майбутніх періодів	1170	197	249
Частка перестраховика у страхових резервах	1180	0	0
у тому числі в:			
резервах довгострокових зобов'язань	1181	0	0
резервах збитків або резервах належних виплат	1182	0	0
резервах незароблених премій	1183	0	0
інших страхових резервах	1184	0	0
Інші оборотні активи	1190	130	1 182
Усього за розділом II	1195	956 393	1 027 446
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	1200	0	0
Баланс	1300	1 357 108	1 549 405

Пасив	Код рядка	На початок звітнього періоду	На кінець звітнього періоду
1	2	3	4
I. Власний капітал			
Зареєстрований (паіовий) капітал	1400	3 797	3 797
Внески до незареєстрованого статутного капіталу	1401	0	0
Капітал у дооцінках	1405	0	0
Додатковий капітал	1410	0	0
Емісійний дохід	1411	0	0
Накопичені курсові різниці	1412	0	0
Резервний капітал	1415	0	1 528
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	524 553	587 459
Неоплачений капітал	1425	(0)	(0)
Видучений капітал	1430	(0)	(0)
Інші резерви	1435	0	0
Усього за розділом I	1495	528 350	592 784

II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення			
Відстрочені податкові зобов'язання	1500	0	0
Пенсійні зобов'язання	1505	0	0
Довгострокові кредити банків	1510	0	0
Інші довгострокові зобов'язання	1515	219 143	201 451
Довгострокові забезпечення	1520	0	0
Довгострокові забезпечення витрат персоналу	1521	0	0
Цільове фінансування	1525	0	0
Благодійна допомога	1526	0	0
Страхові резерви	1530	0	0
у тому числі:			
резерв довгострокових зобов'язань	1531	0	0
резерв збитків або резерв належних виплат	1532	0	0
резерв незароблених премій	1533	0	0
інші страхові резерви	1534	0	0
Інвестиційні контракти	1535	0	0
Призовий фонд	1540	0	0
Резерв на виплату джек-поту	1545	0	0
Усього за розділом II	1595	219 143	201 451
III. Поточні зобов'язання і забезпечення			
Короткострокові кредити банків	1600	129 238	216 608
Векселі видані	1605	0	0
Поточна кредиторська заборгованість за:			
довгостроковими зобов'язаннями	1610	6 225	8 185
товари, роботи, послуги	1615	172 321	201 194
розрахунками з бюджетом	1620	14 344	4 840
у тому числі з податку на прибуток	1621	2 807	499
розрахунками зі страхування	1625	1 486	1 794
розрахунками з оплати праці	1630	5 293	6 461
одержаними авансами	1635	0	25
розрахунками з учасниками	1640	2 988	1 790
із внутрішніх розрахунків	1645	208 694	290 562
страховою діяльністю	1650	0	0
Поточні забезпечення	1660	14 599	17 938
Доходи майбутніх періодів	1665	0	0
Відстрочені комісійні доходи від перестраховиків	1670	0	0
Інші поточні зобов'язання	1690	54 427	5 773
Усього за розділом III	1695	609 615	755 170
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття			
Чиста вартість активів недержавного пенсійного фонду	1800	0	0
Баланс	1900	1 357 108	1 549 405

Керівник

Косяченко Сергій Олександрович

Головний бухгалтер

Каплій Оксана Олександрівна

Підприємство	Товариство з додатковою відповідальністю "Яготинський маслозавод"	Дата за ЄДРПОУ	КОДИ
			01.01.2021
			00446003

**Звіт про фінансові результати
(Звіт про сукупний дохід)**

за 2020 рік

Форма №2

I. Фінансові результати

Код за ДКУД **1801003**

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	3 166 323	3 160 485
Чисті зароблені страхові премії	2010	0	0
Премії підписані, валова сума	2011	0	0
Премії, передані у перестраховування	2012	(0)	(0)
Зміна резерву незароблених премій, валова сума	2013	0	0
Зміна частки перестраховиків у резерві незароблених премій	2014	0	0
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	(2 657 868)	(2 566 752)
Чисті понесені збитки за страховими виплатами	2070	(0)	(0)
Валовий:			
прибуток	2090	508 455	593 733
збиток	2095	(0)	(0)
Дохід (витрати) від зміни у резервах довгострокових зобов'язань	2105	0	0
Дохід (витрати) від зміни інших страхових резервів	2110	0	0
Зміна інших страхових резервів, валова сума	2111	0	0
Зміна частки перестраховиків в інших страхових резервах	2112	0	0
Інші операційні доходи	2120	3 332	5 869
Дохід від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю	2121	0	0
Дохід від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	2122	0	0
Дохід від використання коштів, вивільнених від оподаткування	2123	0	0
Адміністративні витрати	2130	(33 076)	(33 139)
Витрати на збут	2150	(239 378)	(246 123)
Інші операційні витрати	2180	(15 995)	(22 961)
Витрати від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю	2181	0	0
Витрати від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	2182	0	0
Фінансовий результат від операційної діяльності:			
прибуток	2190	223 338	297 379
збиток	2195	(0)	(0)
Дохід від участі в капіталі	2200	0	0
Інші фінансові доходи	2220	2 539	3 503

Закінчення дод. Ж5

Інші доходи	2240	24 903	19
Дохід від благодійної допомоги	2241	0	0
Фінансові витрати	2250	(72 302)	(79 520)
Втрати від участі в капіталі	2255	(0)	(0)
Інші витрати	2270	(24 739)	(3)
Прибуток (збиток) від впливу інфляції на монетарні статті	2275	0	0
Фінансовий результат до оподаткування:			
прибуток	2290	153 739	221 378
збиток	2295	(0)	(0)
Витрати (дохід) з податку на прибуток	2300	-24 192	-36 637
Прибуток (збиток) від припиненої діяльності після оподаткування	2305	0	0
Чистий фінансовий результат:			
прибуток	2350	129 547	184 741
збиток	2355	(0)	(0)

II. Сукупний дохід

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
I	2	3	4
Дооцінка (уцінка) необоротних активів	2400	0	0
Дооцінка (уцінка) фінансових інструментів	2405	0	0
Накопичені курсові різниці	2410	0	0
Частка іншого сукупного доходу асоційованих та спільних підприємств	2415	0	0
Інший сукупний дохід	2445	0	0
Інший сукупний дохід до оподаткування	2450	0	0
Податок на прибуток, пов'язаний з іншим сукупним доходом	2455	(0)	(0)
Інший сукупний дохід після оподаткування	2460	0	0
Сукупний дохід (сума рядків 2350, 2355 та 2460)	2465	129 547	184 741

III. Елементи операційних витрат

Назва статті	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
I	2	3	4
Матеріальні затрати	2500	3 111 347	2 068 674
Витрати на оплату праці	2505	163 734	147 942
Відрахування на соціальні заходи	2510	35 183	29 646
Амортизація	2515	62 277	56 513
Інші операційні витрати	2520	641 210	545 613
Разом	2550	4 013 751	2 848 388

IV. Розрахунок показників прибутковості акцій

Назва статті	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
I	2	3	4
Середньорічна кількість простих акцій	2600	0	0
Скоригована середньорічна кількість простих акцій	2605	0	0
Чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2610	0,000000	0,000000

Скоригований чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2615	0,000000	0,000000
Дивіденди на одну просту акцію	2650	0,00	0,00

Керівник

Косяченко Сергій Олександрович

Головний бухгалтер

Каплій Оксана Олександрівна

Аналіз фінансового стану ТДВ «Яготинський маслозавод за 2016-2020 рр.

Показник	Роки				
	2016	2017	2018	2019	2020
1	2	3	4	5	6
Чистий дохід (виручка) від реалізації продукції	2 024 684	2 706 103	3 201 672	3 495 741	3 166 323
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	1 521 831	2 052 854	2 342 351	2 566 752	2 657 868
Валовий прибуток	502 853	653 249	859 321	928 989	508 455
Інші операційні доходи	4 568	3 220	5 034	5 869	3 332
Адміністративні витрати	18 457	22 668	26 531	33 139	33 076
Витрати на збут	268 928	363 425	446 501	581 379	239 378
Інші операційні витрати	13 132	10 940	23 454	22 961	15 995
Фінансові результати від операційної діяльності (прибуток/збиток)	206 904	259 436	367 869	297 379	223 338
Інші фінансові доходи	4 289	3 382	5 477	3 503	2 539
Інші доходи	792	619	116	19	24 903
Фінансові витрати	53 774	62 046	62 482	79 520	72 603
Інші витрати	152	688	1 421	3	24 739
Фінансовий результат до оподаткування (прибуток/збиток)	158 059	200 703	309 559	221 378	153 739
Витрати (дохід) з податку на прибуток	28 428	36 180	55 827	36 637	24 192
Чистий фінансовий результат (прибуток/збиток)	129 631	164 523	253 732	184 741	129 547
11.Рентабельність (збитковість), %	10,39	9,78	13,22	8,62	5,78
12.Середньорічна вартість основних засобів, тис. грн	168 836	194 789	251 553	294 363	374 736
13.Фондовіддача	11,99	13,89	12,73	11,88	8,45
14.Середньоспискова чисельність працівників, чол.	694	715	747	748	796
15. Продуктивність праці, тис. грн./чол.	2 917	3 785	4 286	4 673	3 978

Продовження дод. 3

2017/2016		2018/2017		2019/2018		2020/2019	
Відхилення,+-	Темп приросту, %	Відхилення,+-	Темп приросту, %	Відхилення,+-	Темп приросту, %	Відхилення,+-	Темп приросту, %
7	8	9	10	11	12	13	14
681 419	25%	495 569	15%	294 069	8%	-329 418	-10%
531 023	26%	289 497	12%	224 401	9%	91 116	3%
150 396	23%	206 072	24%	69 668	7%	-420 534	-83%
-1 348	-42%	1 814	36%	835	14%	-2 537	-76%
4 211	19%	3 863	15%	6 608	20%	-63	0%
94 497	26%	83 076	19%	134 878	23%	-342 001	-143%
-2 192	-20%	12 514	53%	-493	-2%	-6 966	-44%
52 532	20%	108 433	29%	-70 490	-24%	-74 041	-33%
-907	-27%	2 095	38%	-1 974	-56%	-964	-38%
-173	-28%	-503	-434%	-97	-511%	24 884	100%
8 272	13%	436	1%	17 038	21%	-6 917	-10%
536	78%	733	52%	-1 418	47267%	24 736	100%
42 644	21%	108 856	35%	-88 181	-40%	-67 639	-44%
7 752	21%	19 647	35%	-19 190	-52%	-12 445	-51%
34 892	21%	89 209	35%	-68 991	-37%	-55 194	-43%
-1	-6%	3	26%	-5	-53%	-3	-49%
25 953	13%	56 764	23%	42 810	15%	80 373	21%
2	14%	-1	-9%	-1	-7%	-3	-41%
21	3%	32	4%	1	0%	48	6%
867	23%	501	12%	387	8%	-696	-17%

Джерело: [авторська розробка]

Пояснювальна записка

За даними таблиці в Додатку 3 можна простежити, що чистий дохід від реалізації продукції зростає з 2017 по 2019 роки, знижуючи темп приросту, а в 2020 році порівняно з попереднім знижується на 329418 тис грн або на 10%. Собівартість реалізованої продукції збільшується у 2017 році порівняно з 2016 - на 26%, у 2018 порівняно з 2017 - на 12%, у 2019 порівняно з 2018 – на 9%, а у 2020 порівняно з 2019 – на 3%. Відповідно до чистого доходу, валовий прибуток зростає з 2016 по 2019 роки, а в 2020 році знижується на 420 534 тис. грн (83%). Операційні доходи знизилися у 2017 році на 1348 тис. грн (42%), потім зростають у 2018 та 2019 роках відповідно на 1814 тис. грн (36%) та 835 тис. грн (14%), а у 2020 знову ж таки знижуються аж на 2537 тис. грн (76%) у порівнянні з попереднім періодом. Адміністративні витрати помірно зростаються протягом 2017-2019 років (на 19%, 15% та 20%) і майже не змінюються у 2020 році порівняно з 2019. Витрати на збут зростають з 2017, 2018 та 2019 роках (на 26%, 19% та 23% відповідно), а у 2020 році знижуються на 342 001 тис. грн (143%) порівняно з попереднім періодом. Фінансовий результат від операційної діяльності підприємство отримує позитивний, тобто прибуток, але знижується у 2019 році на 70 490 тис. грн (24%), а у 2020 – на 74 041 тис. грн (33%). Інші доходи у 2020 році зростають на 24 884 тис. грн (100%) за рахунок продажу підприємством інвестиційних сертифікатів. Фінансові витрати підприємства у 2017 році порівняно з попереднім роком зростають на 13%, у 2018 залишаються майже не змінними, у 2019 році зростають на 21%, а у 2020 знижуються на 10%. Фінансовий результат до оподаткування є позитивним, але знижується у 2019 році порівняно до 2018 на 88 181 тис. грн (40%), у 2020 порівняно до 2019 – на 67 639 тис. грн (44%). Відповідно до фінансового результату до оподаткування у 2019, 2020 роках знижується витрати з податку на прибуток та чистий фінансовий результат. Можна простежити, що у 2020 році чистий фінансовий результат майже дорівнює результату у 2016 році, що не є позитивним показником ефективної діяльності підприємства. Показник рентабельності (відношення прибутку до

собівартості) підприємства у 2017 році порівняно з попереднім знизилась на 1%, у 2018 році – зросла на 3%, у 2019 році - знизилась на 5%, у 2020 році – знизилась на 3%, що не є позитивною тенденцією. Фондовіддача або показник ефективності використання основних засобів підприємства у 2017 році порівняно з 2016 зростає на 14%, у 2018 році порівняно з попереднім знижується на 9%, у 2019 – знижується на 7%, у 2020 – знижується на 41% за рахунок зростання собівартості продукції та зниження виручки. Продуктивність праці зростає протягом 2017-2019 років і знижується у 2020 році на 17% у зв'язку із збільшенням кількості працівників та зниженням чистого доходу.

Класифікація виробничих запасів на ТДВ «Яготинський маслозавод»

Джерело: [авторська розробка]

Виробнича структура підприємства

Джерело: [авторська розробка]

Типові форми первинних документів з обліку запасів

№ форми	Назва форми	Призначення
М-1	Журнал обліку надходження вантажів	Застосовується для реєстрації транспортних документів, пов'язаних з отриманням вантажів з залізниць, водних шляхів та оприбуткуванням їх на склад підприємства. Призначений для контролю за надходженням та оприбуткуванням запасів та запису даних про оплату рахунку, відмову від акцепту тощи
-	Довіреність	Призначені для оформлення права окремої посадової особи виступати довіреною особою підприємства при отриманні запасів відповідно номенклатурі одержуваних товарно-матеріальні цінностей. Типова форма довіреності була визначена в Інструкція 99, але вона втратила чинність з 01.01.2015.
М-3	Журнал реєстрації доручень	Застосовується для реєстрації виданих під розписку довірених осіб доручень. Всі сторінки журналу мають бути пронумеровані, прошнуровані та скріплені печаткою і підписами керівника та головного бухгалтера
М-4	Прибутковий ордер	Прибутковий ордер оформляється і в разі надходження на склад безплатно отриманих ТМЦ
М-5, М-6	Товаротransпортна накладна (ТТН)	Призначена для обліку поставок запасів та розрахунків за їх перевезення автомобільним транспортом. Використовується для кількісного та якісного обліку запасів

Продовження дод. Л

М-7	Акт про приймання матеріалів	Застосовується для оформлення приймання запасів, що мають кількісні та якісні розбіжності з даними супроводжуючих документів постачальника, а також при прийманні запасів, що надійшли без документів
М-8	Лімітно-забірна картка	Використовується для систематичного відпуску матеріалів для одних виробничих одиниць на одне найменування;
М-9	Лімітно-забірна картка (відпуск)	Використовується для систематичного відпуску матеріалів для одних виробничих одиниць на одне найменування на багаторазовий відпуск;
М-10	Акт-вимога на заміну (додатковий відпуск) матеріалів	Застосовується для оформлення заміни запасів;
М-11	Накладна-вимога на відпуск	Внутрішнє переміщення матеріалів на одноразове використання матеріалів;
М-12	Картка складського обліку матеріалів	Застосовується для обліку запасів на складі
М-14	Відомість обліку залишків матеріалів на складі	Складається на основі матеріальних звітів матеріально відповідальною особою і показує рух матеріальних цінностей на складі за день;
М-16	Матеріальний ярлик	Заповнюється на кожний номенклатурний номер матеріальних цінностей, який характеризує матеріали кожного номенклатурного номера. Ярлик складається в одному примірнику, прикріплюється в місці зберігання матеріальних цінностей і служить для них паспортом.
М-19	Матеріальний звіт	Після закінчення місяця матеріально відповідальні особи подають до бухгалтерії Матеріальний звіт, до якого додаються всі первинні документи з приходу і видачі матеріалів.
М-21	Інвентаризаційний опис	Містить фактичні дані про наявність запасів

**Фрагмент робочого плану рахунків ТДВ «Яготинський маслозавод» з
обліку виробничих запасів**

Рахунок 20 «Виробничі запаси»	
Субрахунок	Економічна класифікація
200 «Транспортно-заготівельні витрати (сировина)»	
201 «Сировина й матеріали»	2011 «Сировина»
	2012 «Основні матеріали»
	2013 «Допоміжні матеріали»
202 «Покупні напівфабрикати і комплектуючі вироби»	
203 «Паливо»	
204 «Тара і тарні матеріали»	
205 «Будівельні матеріали»	
207 «Запасні частини»	
209 «Інші матеріали»	

**Типова кореспонденція обліку надходження виробничих запасів на ТДВ
«Яготинський маслозавод»**

№	Зміст господарської операції	Первинний документ	Дебет	Кредит	Сума, грн
1.	Оприбутковано виробничі запаси від постачальника	Видаткова накладна	20	631	520 000
2.	Відображено податковий кредит з ПДВ, з вартості запасів	Податкова накладна	641	631	104 000
3.	Відображено витрати з доставки	Акт наданих послуг	20	631	24 000
4.	Відображено податковий кредит з ПДВ, з вартості доставки	Податкова накладна	641	631	4 800
5.	Перераховано постачальнику за виробничі запаси та доставку	Виписка банку	631	311	652 800
6.	Передано запаси у виробництво	Лімітно-забірна картка	804	20	544 000
			231	804	

Джерело: [авторська розробка]

Розрахунок потреб тари та пакувальних матеріалів для виробництва масла вершкового та сметани на місяць

Назва продукції та пакувальних матеріалів	План виробництва та реалізації, т	Норма витрат тари, т	Потреба на місяць	Потреба на 1,5 місяці
Масло вершкове фасоване				
Фольга каширована (ширина рулона 420 мм.)				
"Яготинське" 69,2% 200 г	13	16,33	212	318
Селянське 73,0% 180 г	41	19,01	779	1 169
Селянське 73,0% 200 г	1	16,46	16	25
Солодко-вершкове 82,5% 180 г	77	17,80	1 371	2 056
"Солодко-вершкове" 82,5% 200 г	55	16,90	930	1 394
Лоток для масла по 4,0 кг				
"Яготинське" 69,2%	13	250	3 250	4 875
Селянське 73,0% 180 г	41	278	11 398	17 097
Селянське 73,0% 200 г	1	250	250	375
Солодко-вершкове 82,5% 180 г	77	278	21 406	32 109
"Солодко-вершкове" 82,5% 200 г	55	250	13 750	20 625
Етикетка для масла				
"Яготинське" 69,2% 200 г	13	250	3 250	4 875
Селянське 73,0% 180 г	41	278	11 398	17 097
"Селянське" 73,0% 200 г	1	250	250	375
Солодко-вершкове 82,5% 180 г	77	278	21 406	32 109
"Солодко-вершкове" 82,5% 200 г	55	250	13 750	20 625
Масло вагове	0,9	50	45	68
Сметана				
Стаканчики				
сметана 20% 350 г.	99,7	2862	285 341	428 012
сметана 15% 350 г.	119,3	2861	341 317	511 976
Кришка сметана 20%				
сметана 20% 350 г.	99,7	2861	285 142	427 713
Кришка сметана 15%				
сметана 15% 350 г.	119,3	2860	341 198	511 797
Лоток сметана				
сметана 20% 350 г.	99,7	238	23 729	35 593
сметана 15% 350 г.	119,3	238	28 393	42 590
Кришка Д-95 Ф1 проз. ПЕТ				
сметана 20% 350 г.	119,3	2862	341 437	512 155
сметана 15% 350 г.	99,7	2861	285 242	427 863

Калькуляційна карточка повної собівартості

Кефір 2,5 пюр/пак 900 гр

Назва молочної продукції:

Кефір 2,5 пюр/пак 900 гр

Середня ціна на молоко 3,4%

10,71 грн/кг з ПДВ

собівартість молока

8,93 грн/кг без ПДВ

собівартість знежиреного молока

5,36 грн/кг без ПДВ

Статті затрат		Кефір 2,5 пюр/пак 900 гр			
		Норма на 1 т	Ціна без ПДВ	Сума	
				грн/ 1 тн	грн/ 1 шт
Сировина				8 164,95	7,35
	молоко 3,4%	749,6	8,93	6 690,18	
	обрат	275,4	5,36	1 474,77	
Допоміжні матеріали				14,26	0,01
Пакувальні матеріали				2 430,44	2,19
	упаковка пюр пак	1110	1,28	1 420,80	
	кришечка	1110	0,7	777,00	
	плівка термо 530	2,7	42,84	115,67	
	гофрокутник	111,2	0,75	83,40	
	лист гофро	7,9	4,25	33,58	
Газ		15,8	4,121	65,11	0,06
Електроенергія		115,4	2,32	267,73	0,24
Основні матеріали				254,00	0,23
	бакзакваски			254,00	
Заробітна плата та нарахування				356,12	0,32
Загальновиробничі витрати				508,03	0,46
Амортизація				111,08	0,10
Виробнича собівартість				12 171,72	10,95
Адміністративні витрати				141,19	0,13
Витрати на збут				3 916,86	3,53
Фінансові витрати				626,84	0,56
Повна собівартість, грн без ПДВ				16 856,61	15,17

Додаток С

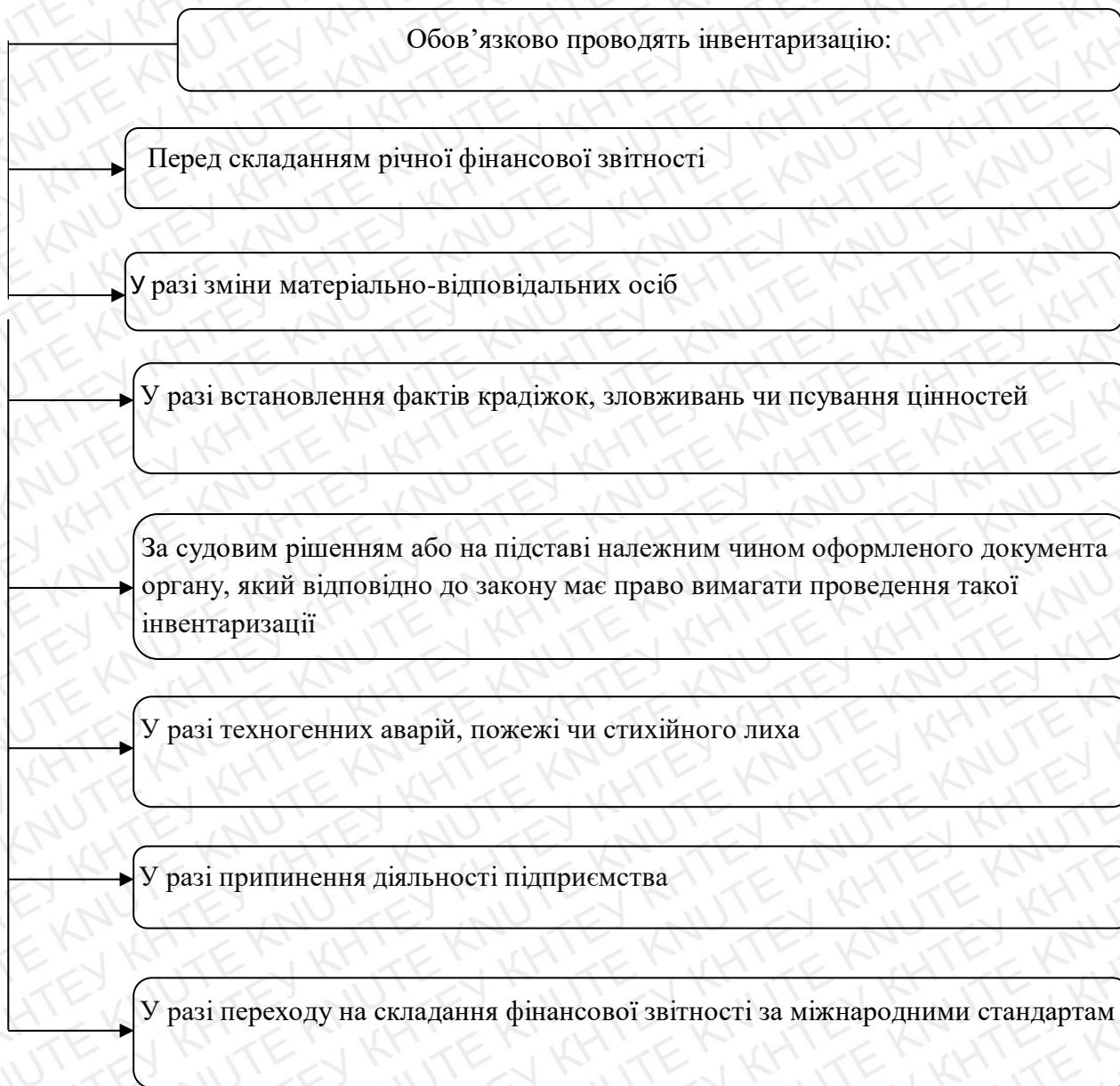
**Ключові показники діяльності (КРІ) ТДВ «Яготинський маслозавод»
За жовтень 2020**

	Ключові показники діяльності	Од. вим.	Попередній місячний факт	План підприємства
Заготівля сировини	Обсяг заготівлі молока б/ж	Тонн	9 795,8	9 593,6
	Обсяг власної заготівлі молока	Тонн	9 325,5	9 029,6
	Обсяг переробленого молока б/ж	Тонн	9 795,8	9 593,6
	Середньоденне надходження молока б/ж	Тонн	316	309
	Ціна закупівлі - господарства	грн/т	10 400	11 058
	Собівартість молока б/ж	грн/т	8 678	9 232
	Всього виробничих витрат на 1 т молока б/ж	грн/т	15 330	16 232
	Транспортно-заготівельні витрати на 1 т молока б/ж	грн.	372	387
Виробництво продукції	Обсяг виробництва продукції:			
	Сирно-творожна продукція	Тонн	325,3	329,8
	Молоко	Тонн	3 904,8	4 174,1
	КМП	Тонн	1 794,9	1 693,9
	Сметана	Тонн	705,3	697,5
	Масло вершкове	Тонн	176,3	140,0
	Витрати на паливно-енергетичні ресурси			
	- газ	м. куб.	167 546	214 641
	- електроенергія	кВт/год	1 031 937	964 915
	Обсяг переробленої сировини (натур. + обрат)	Тонн	9 163	8 680
Витрати на паливно-енергетичні ресурси (на 1 т переробленої сировини б/ж):				
- газ	м. куб.	18	25	
- електроенергія	кВт/год	113	111	
Реалізація продукції	Обсяг продажу продукції:			
	Сирно-творожна продукція	Тонн	350,9	363,3
	Молоко	Тонн	4 045,6	4 378,0
	КМП	Тонн	2 002,8	1 927,0
	Сметана	Тонн	710,9	702,0
	Вершки ультрапастеризовані	Тонн	322,9	316,1
	Масло вершкове	Тонн	327,7	246,3
	Сирно-творожна продукція	грн/т	61 744	64 106
	Молоко	грн/т	11 551	12 219
	КМП	грн/т	14 744	15 479
	Сметана	грн/т	34 923	36 074
	Масло вершкове	грн/т	137 269	141 731

Продовження дод. С

Персонал	Продуктивність праці:			
	- середньооблікова кількість штатних працівників	чол.	748	748
	- фонд оплати праці штатних працівників	тис. грн.	10 003	10 498
	- валовий прибуток на 1 штатного працівника	тис. грн.	103,0	103,1
	- переробка молока б/ж на 1 штатного працівника	тонн	13,1	12,8
	- ФОП на 1 т переробленого молока б/ж	тис. грн.	1,0	1,1
	- середня ЗП 1 штатного працівника	тис. грн.	13,4	14,0
Фінанси	Чистий дохід від реалізації	тис. грн.	278 492	274 443
	Собівартість реалізації	тис. грн.	201 437	197 287
	Валовий прибуток	тис. грн.	80 460	77 156
	Маржинальність	%	30	28
	Адміністративні витрати	тис. грн.	1 575	1 700
	Збутові витрати	тис. грн.	53 114	54 059
	Фінансові витрати	тис. грн.	5 816	5 535
	Інші доходи	тис. грн.	78	75
	Інші витрати	тис. грн.	885	950
	Прибуток до оподаткування	тис. грн.	15 887	14 987
	Амортизація	тис. грн.	2 260	2 235
	ЕВІТДА	тис. грн.	23 963	22 757
	Рентабельність ЕВІТДА	%	9	8

Випадки обов'язкового проведення інвентаризації

Джерело: [розроблено автором на основі[46]]

Відображення результатів інвентаризації в обліку

№	Ситуація	Дебет	Кредит
Оприбуткування надлишків			
1.	Виявлено запаси без підтверджуючих документів про їх оприбуткування	20 «Виробничі запаси»	719 «Інші доходи від операційної діяльності».
2.	Запаси списали на виробництво, а фактично їх не передали (методом «червоне сторно»)	23 «Виробництво»	20 «Виробничі запаси»
3.	В обліку не проведено наявний документ по надходженню запасів	20 «Виробничі запаси»	631 «Розрахунки з постачальниками та підрядниками»
4.	За наявності раніше оформленої податкової накладної	641 «ПДВ», 644 «Податковий кредит»	631 «Розрахунки з постачальниками та підрядниками»
Відображення нестач			
5.	При недостачі в межах норм природного убутку	947 «Недостачі та втрати від псування цінностей»	20 «Виробничі запаси»
6.	Втрати понад норм природного убутку зі встановленням винної особи	375 «Розрахунки за відшкодування завданих збитків»	20 «Виробничі запаси»
7.	Якщо винну особу не було встановлено, або встановлено не відразу	947 «Недостачі та втрати від псування цінностей»	20 «Виробничі запаси»
	Віднесено суму збитку на позабалансовий рахунок	072 «Невідшкодовані недостачі та втрати від псування цінностей»	947 «Недостачі та втрати від псування цінностей»
8.	Винну особу було встановлено згодом	375 «Розрахунки за відшкодування завданих збитків»	716 «Відшкодування раніше списаних активів»
Відображення пересортиці			
9.	Якщо суми недостач і надлишків рівні	20 «Виробничі запаси» (ті які в надлишку)	20 «Виробничі запаси» (за якими виникла недостача)
10.	Вартість надлишків більша вартості нестач	20 «Виробничі запаси»	719 «Інші доходи від операційної діяльності».
11.	Недостача перевищує лишки	20 «Виробничі запаси» (ті які в надлишку)	20 «Виробничі запаси» (за якими виникла недостача)

Джерело: [розроблено автором на основі [20,1,35]

ТДВ «Яготинський маслозавод»

підприємство, організація

Ідентифікаційний код
ЄДРПОУ

00446003

Типова форма № М-9Затверджена
наказом Міністерства України
від 21.06.96 р. № 193

Код за УКУД

ЛІМІТНО-ЗАБІРНА КАРТКА

Номер документа	Місяць, рік	Код			Кореспондуючий рахунок	
		виду операції	відпавника	одержувача	рахунок, субрахунок	код аналітичного обліку
1	11, 2020	6	3	2	201	201.2

Номер за порядком	Кореспондуючий рахунок		Матеріальні цінності		Одиниця виміру		Напрямок використання	Ліміт	Відпущено		Повернено кількість		Всього відпущено з урахуванням повернення	Ціна	Сума	Порядковий номер запису за складською	
	рахунок, субрахунок	код аналітичного обліку	найменування, сорт, розмір, марка	номенклатура	код	найменування			кількість		Залишок ліміту	дата					підпис завідуючого складом чи одержувача
									дата	підпис завідуючого складом чи одержувача							
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18
1	201	2.1	Закваска		01	кг	ВПП цех	30	18	Гусь О.А.	20	-	-	30	8	240,00	
2	201	2.2	Ферменти		02	л	ВПП цех	40	18	Гусь О.А.	50	-	-	40	15	600,00	

Рекомендований План рахунків для обліку виробничих запасів на ТДВ «Яготинський маслозавод» (фрагмент)

Діючий План рахунків		Рекомендований варіант		
1		2		
Рахунок 20 «Виробничі запаси»	200 «Транспортно-заготівельні витрати (сировина)»	200.1 Витрати з транспортування молока	200.1.1 Транспортування молока першого сорту	
			200.1.2 Транспортування молока вищого сорту	
			200.1.3 Транспортування молока екстра сорту	
	201 «Сировина й матеріали»	201.1 «Сировина»	201.1.1 Молоко	201.1.1.1 Молоко першого сорту
				201.1.1.2 Молоко вищого сорту
				201.1.1.3 Молоко екстра сорту
		201.1.2 Вершки вагові		
		201.2 «Основні матеріали»	201.2.1 Закваски, бактерії	201.2.2 Ферменти
				201.2.3 Наповнювачі
	201.2.4 Інші основні матеріали			
	201.3 «Допоміжні матеріали»			201.3.1 Дезінфекційні засоби
		201.3.2 Миючі засоби		
	201.3.3 Хімічні реактиви			
	201.3.4 Мікробіологічне середовище			
	201.3.5 Засоби для фільтрації			
	201.3.6 Тканини			

1		2	
202 «Покупні напівфабрикати і комплектуючі виробу»	202.1 Власні напівфабрикати	202.1.1 Масло	
		202.1.2 Сир напівфабрикат	
		202.1.3 Інші (молоко сухе знежирене)	
	202.2 Покупні напівфабрикати	202.2.1 Масло	
		202.2.2 Сир	
		202.2.3 Інші (сухе знежирене молоко і суха сироватка)	
203 «Паливо»	203.1 Газ		
	203.2 Мастильні матеріали		
	203.3 Нафтопродукти		
204 «Тара і тарні матеріали»	204.1 Одноразова тара (пакувальні матеріали)	204.1.1 Гофротара	
		204.1.2 Дой-пак	
		204.1.3 Еколіни	
		204.1.4 Етикетки	
		204.1.5 ПЕТ-пляшка	
		204.1.6 Пюр-пак	
		204.1.7 Скляна пляшка	
		204.1.8 Стаканчики та кришки	
		204.1.9 Тетра-пак	
		204.1.10 Тетра-фіно	
		204.1.11 Фольга та пергамент	
		204.1.12 Пакувальна плівка та стрічка	
	204.2 Багаторазова тара	204.2.1 Піддони	
	204.2.2 Ящики елопак		
205 «Будівельні матеріали»			
207 «Запасні частини»	207.1 На технологічні потреби		
	207.2 На транспортні засоби		

	1	2	
209 «Інші матеріали»	209.1 Відходи		
	209.2 Господарські матеріали		
	209.3 Канцтовари та офісні матеріали		
	209.4 Маркетингові матеріали		

Джерело: [розроблено автором]

**Типова кореспонденція з використанням розробленого Плану рахунків для
ТДВ «Яготинський маслозавод»**

№	Зміст господарської операції	Первинний документ	Дебет	Кредит	Сума, грн
1.	Оприбутковано молоко вищого сорту від постачальника	Видаткова накладна	201.1.1.2	631	400 000
2.	Відображено податковий кредит з ПДВ	Податкова накладна	641	631	80 000
3.	Відображено витрати з доставки	Акт наданих послуг	200.1.2	631	21 000
4.	Відображено податковий кредит з ПДВ, з вартості доставки	Податкова накладна	641	631	4 200
5.	Оприбутковано ферменти від постачальника	Видаткова накладна	201.2.2	631	80 000
6.	Відображено податковий кредит з ПДВ	Податкова накладна	641	631	16 000
7.	Відображено витрати з доставки	Акт наданих послуг	201.2.2	631	15600
8.	Відображено податковий кредит з ПДВ, з вартості доставки	Податкова накладна	641	631	3120
9.	Передано молоко та ферменти у виробництво	Лімітно-забірна картка	801	201.1.1.2	400 000
			231	201.2.2	95 600
10.	Оприбутковано з виробництва молоко сухе знежирене	Накладна на внутрішнє переміщення	202.1.3	801	35000

Структура Розділу 3 «Методично-організаційні засади управлінського обліку» облікової політики ТДВ «Яготинський маслозавод»

Підрозділ	Елемент облікової політики підприємства
3.1 Організаційна та фінансова структури підприємства	Визначення організаційної структури підприємства
	Визначення фінансової структури підприємства
	Класифікація центрів фінансової відповідальності (витрат, доходів, прибутку, інвестицій)
3.2 Оцінка майна і зобов'язань	Вибір методу оцінку активів і зобов'язань.
	Вибір методу амортизації необоротних активів.
	Вибір методу списання оборотних активів.
3.3 Облік витрат, доходів та калькуляція собівартості	Класифікація витрат на підприємстві.
	Класифікація місць виникнення витрат.
	Структура і склад статей калькуляцій на підприємстві.
3.4 Форми бюджетів та управлінської звітності	Сформовані бази для розподілу непрямих витрат.
	Структура бюджетів підприємства.
	Класифікація управлінських звітів.
3.5 Система показників для управління підприємством	Порядок формування, представлення і затвердження управлінських звітів.
	Класифікатор ключових показників ефективності підприємства.
	Вибір показників для кожного центру фінансової відповідальності
	Діагностика і моніторинг обліково-аналітичних показників підприємства.

Фінансова структура ТДВ «Яготинський маслозавод»

